

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

10. februar 2003

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 14. februar 2003 –
dagsordenspunkt rådsmøde (økonomi- og finansministre) den 18. februar
2003 – vedlægges Finansministeriets notat om de punkter, der forventes op-
taget på dagsordenen.

6. februar 2003
12 NHB

Samlet aktuelt notat vedrørende rådsmødet (ECOFIN) den 18. februar 2002

Dagsorden

1. Forberedelse af Det Europæiske Råds forårstopmøde
 - a) Lissabon-strategien og de overordnede økonomisk-politiske retningslinier
 - Kommissionens forårsrapport side 2
 - De overordnede økonomisk-politiske retningslinier: 'Key issues' papiret og rapport om gennemførelse side 11
 - b) Eurozone statistikker og indikatorer side 15
 - UDG. c) Rapport om pensionsreform
 - UDG. d) Rapport om sundhedsvæsen og ældrepleje
 - e) Styrkelse af den økonomiske politik koordination side 17
2. (Evt.) Tilpasning af afstemningsreglerne i ECB's Styrelsesråd side 23
3. Stabilitets- og vækstpagten
Vurdering af opdaterede stabilitets- og konvergensprogrammer side 27
4. Skattespørgsmål
 - Energibeskatning side 42
 - Administrativt samarbejde om moms side 44
5. (Evt.) Komitéen for finansielle tjenester side 45
6. Statistik
 - a) Øget kvalitet af budgetstatistikker side 47
 - b) 5. fremskridtsrapport om informationskrav i ØMU side 49
7. Nationalregnskabsforordningen side 51

Dagsordenspunkt 1: Forberedelse af Det Europæiske Råds forårstopmøde

a) Lissabon-strategien og de overordnede økonomisk-politiske retningslinier

Kommissionens forårsrapport

1. Baggrund

Det Europæiske Råd besluttede på sit ekstraordinære møde om 'Beskæftigelse, økonomiske reformer og social samhørighed' i Lissabon den 23.-24. marts 2000, at der hvert forår skal afholdes et møde om økonomiske og sociale spørgsmål, det såkaldte forårstopmøde, og opfordrede Kommissionen til forud for hvert forårstopmøde at udarbejde en sammenfattende rapport (synteserapport) om fremskridtene vedrørende beskæftigelse, innovation, økonomiske reformer og social samhørighed på grundlag af strukturelle indikatorer. På det Europæiske Råd i Göteborg i juni 2001 blev det endvidere besluttet, at Det Europæiske Råd på forårstopmøderne skal gøre status over udvikling og gennemførelse af EU's strategi for bæredygtig udvikling.

Kommissionen har tidligere forud for Det Europæiske Råds forårsmøder i 2001 og 2002 fremlagt synteserapporter: Forud for Det Europæiske Råds møde i Stockholm den 23.-24. marts 2001 fremlagde Kommissionen rapporten "Realisering af Den Europæiske Unions potentiale: Konsolidering og udvidelse af Lissabon-strategien" og forud for Det Europæiske Råds møde i Barcelona den 15.-16. marts 2002 fremlagde Kommissionen rapporten "Lissabonstrategien – gennemføre forandringer".

Synteserapporten for 2003 blev præsenteret på rådsmødet (generelle anliggender og eksterne relationer) den 27.-28. januar 2003. Den drøftes op til forårstopmødet på følgende rådsmøder: Uddannelse, ungdom og kultur den 6. februar, Konkurrenceevne den 3. marts, Miljø den 4. marts., Beskæftigelses- social- og arbejdsmarkedspolitik, sundheds- og forbrugerpolitik den 6. marts samt transport, telekommunikation og energi den 7. marts 2003. ECOFIN drøfter rapporten igen på sit møde den 7. marts 2003. Rådet (generelle anliggender og eksterne relationer) drøfter sagen på sine møder den 24.-25. februar og den 18.-19. marts 2003.

2. Indhold

Synteserapporten redegør for fremskridtene i forhold til Lissabon-strategien i lyset af den seneste økonomiske udvikling. Fremadrettet peger synteserapporten på en række udfordringer vedrørende behovet for at styrke investeringer i forskning og udvikling (FoU) og i uddannelse. Desuden skal der gives prioritet til reformer af markeder for varer og tjenesteydelser, herunder finansielle tjenesteydelser, og til arbejdsmarkedsreformer, der skal sikre, at alle grupper, også kvinder og ældre, kommer i

beskæftigelse. I år som i tidligere år gives i rapporten en række politikanbefalinger med henblik på at rette op på de manglende fremskridt i Lissabon-strategien. Men hvor vægten i tidligere år har været på de manglende fremskridt på EU-niveau fremhæver dette års rapport også medlemslandenes manglende indsats med implementering af de nødvendige reformer på nationalt niveau. Rapporten fremhæver i den forbindelse, at det hovedsageligt er de samme lande, der er længst fremme på en række områder, heriblandt Danmark.

Status for Lissabon-strategien

Overordnet fremhæver Kommissionen, at Lissabon-strategiens potentiale ligger i de indeholdte reformers brede sigte og indbyrdes koordination. Den aktuelle økonomiske og politiske usikkerhed gør det endnu vigtigere at fremskynde reformprocessen ved at fokusere på de faktorer, der kan bidrage mest til væksten samtidig med at hensynet til en bæredygtig udvikling sikres. Kommissionen peger på, at væksten i sidste halvdel af 1990'erne og frem i forhold til den foregående periode især har været drevet af øget jobskabelse og beskæftigelse, hvorimod bidraget fra investeringer faldt og bidraget fra den teknologiske udvikling har været uændret. Således har arbejdsproduktivitetsudviklingen været kraftigere i USA. Bag dette ligger dog store forskelle mellem medlemslande.

Dernæst gennemgår synteserapporten de hidtidige fremskridt hen imod Lissabon-strategiens målsætninger. Generelt finder Kommissionen, at de hidtidige fremskridt hverken er sket hurtigt nok eller har været tilstrækkeligt koordineret.

For så vidt angår **beskæftigelse** fremhæver rapporten, at de sidste fem års reformer har ført til strukturelle ændringer på mange, men ikke alle, europæiske arbejdsmarkeder, med beskæftigelsesfremgang til følge. Kommissionen noterer i den forbindelse, at beskæftigelsesfremgangen har fundet sted uden øget inflation på kort sigt, hvilket indikerer reelle strukturelle forbedringer på arbejdsmarkederne.

Kommissionen understreger dog også, at præstationerne varierer og at der ikke er blevet gennemført tilstrækkeligt omfattende reformer i alle medlemslande. Ifølge Kommissionen vil EU, med mindre indsatsen styrkes, formentlig ikke opfylde midtvejsmålet om en beskæftigelsesfrekvens på 67 pct. i 2005. Som de eneste opfylder Danmark, Holland, Sverige og Storbritannien allerede nu 2010-målsætningen om en beskæftigelse på 70 pct., mens Portugal, Østrig og Finland opfylder 2005-målsætningen om beskæftigelse på 67 pct. Ligeledes er man langt fra målet om fastholdelsen af mindst 50 pct. af de ældre i arbejdsstyrken og målet om at forøge den gennemsnitlige effektive tilbagetrækningsalder med fem år inden 2010.

Billedet er uklart for så vidt angår fremskridt med arbejdsstyrkens kvalifikationer, der er nødvendige for en vidensbaseret økonomi. Kommissionen peger på, at størstedelen af jobskabelsen siden 1990'erne har fundet

sted i sektorer, der beskæftiger arbejdskraft med mellemlange og høje uddannelser og at det er essentielt, at alle aldersgrupper i arbejdsstyrken udstyres med de nødvendige kvalifikationer. Kommissionen finder det derfor bekymrende, at offentlig udgifter til uddannelse er stagneret som andel af BNP siden midten af 1990'erne og at der er store forskelle mellem medlemslandene for så vidt angår livslang læring.

For så vidt angår **reformer af vare- og tjeneste- og kapitalmarkeder** fremhæver Kommissionen, at dele af det indre marked har fungeret tilfredsstillende i løbet af det sidste tiår, mens andre dele endnu ikke har mærket til forbedringer i samme grad, bl.a. områder såsom tjenesteydelser, offentligt udbud, transport, energi, finansielle tjenesteydelser og modernisering af konkurrencereglerne. Inden for det sidste år er der dog opnået enighed om vigtige reformer på en række af disse områder.

Kommissionen mener, at forskelle i beskatning på tværs af landene skaber problemer i forhold til at realisere den fulde fordel af det indre marked. Herudover mener Kommissionen, at skattesystemerne i højere grad kunne understøtte Lissabon-prioriteterne.

Stærk konkurrence og effektiv konkurrencepolitik har været en vigtig faktor for det indre marked, herunder reduktion af statsstøtte og omdirigering af statsstøtte til horisontale mål, såsom miljø og FoU. Parallelt hermed har medlemslandene reformeret nationale konkurrenceregler, så de ligger på linje med fællesskabstilgangen og medlemslandene vil snart overtage ansvaret for håndhævelsen af EU-konkurrencereglerne på de nationale markeder.

Kommissionen fremhæver endvidere det fortsatte problem med at sikre, at regler vedtaget af Rådet og Europa-Parlamentet og retningslinier givet af Det Europæiske Råd omsættes til handling på nationalt niveau, herunder at det for lovgivning gennemsnitligt tager 4½ år fra et forslag fremsættes, til det er omsat til national handling i alle medlemslande.

I modsætning til sidste års synteserapport, hvor Kommissionen især fokuserede på manglende beslutninger på EU-niveau, ser Kommissionen i dette års synteserapport størst risiko i medlemslandenes manglende indsats med at sikre implementeringen og gennemførelsen af vedtagne regler og nye politikker. Kommissionen anfører i synteserapporten, at medlemslandene skal gøre mere for at sikre, at vedtagne tiltag implementeres.

Kommissionen fremhæver **viden, innovation og dynamik i erhvervslivet** som nøgleområder i relation til at åbne nye muligheder for vækst, stimulere konkurrence og finde nye og mere effektive måder at tackle fælles problemer såsom sygdom og klimaændringer. Det anføres, at vidensindustriene er hårdt ramt af det nuværende økonomiske klima og at erhvervslivet under et fortsat bliver holdt tilbage af kompleks eller ufuldstændig regulering. Ligeledes investerer virksomhederne ikke tilstrækkeligt

i viden og innovation. I den forbindelse fremhæver Kommissionen de manglende fremskridt med fællesskabspatentet.

Kommissionen fremhæver i den forbindelse, at EU som helhed stadig er bagefter andre regioner i verden og de førende medlemslande på områder såsom antallet af forskere, antallet af nye patenter, offentlige udgifter til uddannelse, samlede udgifter til FoU og investering i informationsteknologi.

For så vidt angår **social samhørighed** fremhæver Kommissionen, at der er sket fremskridt, men at fremskridtene på nogle områder har været små. Herunder er der sket forbedringer i beskæftigelsen, især fald i langtidsarbejdsløshed og antal husholdninger uden for arbejdsmarkedet, men kun mindre fremskridt med at reducere antallet af personer, der forlader uddannelsessystemet tidligt, samt ulighed mellem mænd og kvinder. Kommissionen er særlig bekymret for medlemslandenes manglende indsats med at sikre den langsigtede holdbarhed og kvalitet af de sociale sikkerhedssystemer, især i lyset af den aldrende befolkning. Kommissionen fremhæver, at mål og handlinger på nationalt niveau er vigtige, men endnu ikke tilstrækkeligt udviklede indenfor de to-årige planer for fattigdom og social eksklusion. Kommissionen anfører, at anvendelsen af den åbne koordinationsmetode på området kan medvirke til at overvinde problemer med manglen på aktuelle data.

For så vidt angår **miljøet og bæredygtig udvikling** har Kommissionen fundet det vanskeligt at vurdere fremskridt i løbet af de to år, der er gået siden Det Europæiske Råds møde i Göteborg. Visse sektorer har formået at sænke udledninger samtidig med øget produktion, men på en række områder er udviklingen fortsat bekymrende, herunder den stadig voksende godstransport og manglende fremskridt hen imod Kyoto-målene i en række lande.

Udvidelsen og Lissabon-strategien

Kommissionen anfører, at udvidelsen ikke giver anledning til at ændre på Lissabon-strategien eller dens målsætninger og at de nye medlemslande på en række områder allerede er integreret i Lissabon-strategien. Der er snarere behov for en yderligere indsats fra de nuværende medlemslande.

Kommissionens prioriteter for forårstopmødet 2003

Ifølge Kommissionen skal medlemslandene og EU's institutioner på forårstopmødet dels skabe rammer for forbedrede investeringer i viden og innovation og dels gennemføre og fremskynde allerede vedtagne reformer. Det Europæiske Råd bør på forårstopmødet styrke sin centrale rolle som det forum, hvor retningen for EU's økonomiske, sociale og miljømæssige tiltag fastsættes årligt. Kommissionen nævner i den forbindelse, at Det Europæiske Råd til dette forårstopmøde for første gang kan fastsætte prioriteter gennem tre vigtige politik-instrumenter, der alle har et

tre-årigt fokus: De overordnede økonomisk-politiske retningslinjer, beskæftigelsesretningslinjerne og strategien for det indre marked.

Overordnet anbefaler Kommissionen, at Det Europæiske Råd på forårstopmødet sikrer, at:

1. Der sker fremdrift inden for viden og innovation, dvs. understøtte iværksættervirksomhed, støtte vidensindustrier og spredning af nye ideer, teknologier og tjenester. Det skal understøttes af øgede og mere effektive investeringer i uddannelse, livslang læring og forskning. Offentlig og privat finansiering på både fællesskabs- og nationalt niveau skal spille en rolle.
2. Der træffes endelige beslutninger om de resterende Lissabon-reformer, herunder reformer af vare-, tjeneste-, og kapitalmarkeder og reformer på miljøområdet samt fremskridt med moderniseringen af den europæiske sociale beskyttelse. Forårstopmødet skal fastsætte tidsfrister og uddelegere ansvar med henblik på at sikre, at alle reformtiltag på EU-niveau er vedtaget inden valget til Europa-Parlamentet i juni 2004.
3. Interaktionen mellem Lissabon-strategien og de makroøkonomiske politikker styrkes, dvs. at den økonomisk-politiske koordination styrkes i tråd med Kommissionens forslag om styrket koordination af de budgetmæssige politikker og at der i højere grad tages højde for Lissabon-strategiens målsætninger i de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer.

For så vidt angår **innovation, viden og uddannelse** fremhæver synteserapporten, at der fortsat er et uudnyttet potentiale for innovation og vækst og at det lave investeringsniveau i EU er den væsentligste forklaring herpå. I den forbindelse fremhæves, at Konkurrenceevnerådet og Rådet (uddannelse) skal fokusere på at øge offentlige og især private investeringer i viden og innovation, at Konkurrenceevnerådet skal påtage sig den horisontale rolle med at sikre øget konkurrence og at den åbne koordinationsmetode, der allerede benyttes indenfor bl.a. uddannelse og FoU, skal udnyttes bedre. Synteserapporten opregner derfor en række initiativer til styrkelse af innovation i EU.

Kommissionen anbefaler:

- Der er behov for fremskridt hen imod at opfylde målsætningen fra Det Europæiske Råd i Barcelona om, at investeringer i FoU i 2010 i EU samlet set skal nærme sig 3 pct. af BNP. Kommissionen vil præsentere en handlingsplan vedrørende øgede FoU investeringer og innovation baseret på nationale erfaringer og endvidere bør Konkurrenceevnerådet og medlemslandene fastsætte fælles og in-

dividuelle mål og den åbne koordinationsmetode benyttes på forskningsområdet.

- Konkurrenceevnerådet skal opnå afgørende fremskridt vedrørende patenter før forårstopmødet. I modsat fald vil Kommissionen overveje at trække forslaget tilbage på forårstopmødet.
- Rådet (uddannelse) skal gøre fremskridt med implementeringen af handlingsplanen vedrørende målsætningerne for uddannelsessystemerne de næste ti år samt fastlægge og benytte benchmarks for at forbedre investeringer i menneskelige ressourcer med henblik på at overvåge fremskridt og identificere best practices.
- Kommissionen vil igangsætte et program rettet mod forenkling og konsolidering af EU-lovgivning frem mod forårstopmødet 2005 med henblik på at mindske den reguleringsmæssige byrde for virksomhederne.
- Investeringer på nationalt niveau, indenfor de nuværende budgetmæssige rammer, skal fokusere på opbygning af kvalifikationer, samt understøtte FoU og indførelse af nye teknologier. Særlig opmærksomhed skal rettes mod mere effektiv udnyttelse af de til rådighed værende midler.
- Vilkårene for nye teknologier skal forbedres ved f.eks. at gøre fremskridt med handlingsplanen for den europæiske bioteknologi. Der bør være øget fokus på at samle viden og innovation på nationalt, regionalt og lokalt niveau, f.eks. i form af europæiske teknologi-platforme indenfor områder som luftfartsindustri, plantegenetik, og udnyttelse af brint til energi.
- Den Europæiske Investeringsbank skal i endnu højere grad understøtte Lissabon-strategien, herunder investeringer i FoU og innovation i den offentlige og private sektor og understøtte markeder for risikovillig kapital.

For så vidt angår **reformer af produkt-, service-, og kapitalmarkederne** anbefaler Kommissionen:

- Endelig beslutning vedrørende reformer på områder såsom energi, transport, offentligt udbud, social sikkerhed og kvalifikationer.
- Konkurrenceevnerådet skal give fornyet opmærksomhed til fuldførelsen af det indre marked for tjenesteydelser
- ECOFIN skal sikre, at de tilbageværende barrierer for et marked for risikovillig kapital er fjernet inden udgangen af 2003 og at den

finansielle handlingsplan er gennemført inden udgangen af 2005. Herunder foreslår Kommissionen følgende tidsfrister:

- Endelig vedtagelse inden juli 2003 af prospektdirektivet og direktivet vedrørende arbejdsmarkedsrelaterede pensionskasser samt udvidelse af Lamfalussy-proceduren til bank- og forsikringsområdet og finansielle konglomerater.
- Endelig vedtagelse inden marts 2004 af investeringservice-direktivet og gennemsigtighedsdirektivet.

Endvidere skal det sikres, at alle betingelser er til stede for at få det fulde udbytte af allerede vedtagne reformer:

- Grænseoverskridende forbindelser skal forbedres og der skal ske fremskridt med udviklingen af transeuropæiske netværk for at understøtte åbningen af energimarkederne og overvinde trafikproblemer.
- Kommissionen vil før forårstopmødet rapportere om de reguleringsmæssige og tekniske spørgsmål i forbindelse med informationsfundet og telekommunikationssektoren.
- For at styrke private investeringer i ledende industrier såsom medicinalindustrien og den kemiske industri er der behov for hurtige fremskridt i at definere og opnå enighed om nye regler for disse sektorer for bedre at kunne udnytte teknologiske muligheder og tage hensyn til bæredygtig udvikling.
- Konsolidere rammerne for tjenester af almen interesse. Kommissionen vil udsende en grønbog om tjenester af almen interesse og udviklingen af retningslinjer for statsstøtte på dette område.

For så vidt angår **beskæftigelse** anfører Kommissionen, at Rådet (social- og beskæftigelsesministre) og medlemslandene må fastholde momentum i arbejdsmarkedsreformer, baseret på den reviderede beskæftigelsesstrategi. De medlemslande, der kun har leveret beskedne bidrag til mere velfungerende arbejdsmarkeder, bør øge indsatsen og levere omfattende reformer. I forhold til forårstopmødet skal der lægges særlig vægt på tre elementer i beskæftigelsesstrategien:

- Beskæftigelsen og erhvervsfrekvenser for de ældre skal øges.
- Produktiviteten skal øges via forbedret omstillingsevne og kvalitet i arbejdet og ved at sikre de rette incitamenter og ressourcer til privat og offentlig investering i human kapital og livslang læring.
- Tiltag mhp. aktivering for arbejdsløse skal styrkes og skatte- og dagpengesystemerne skal reformeres, så arbejde betaler sig og den strukturelle ledighed yderligere mindskes.

Der er desuden behov for en ny tilgang til indvandring som en faktor, der kan medvirke til at sikre høj beskæftigelse og øget produktivitet i fremtiden, herunder skal integrationen af indvandrere forbedres under hensyntagen til virkningerne på udvandringslandene.

Endvidere skal beskæftigelsesstrategien være resultatorienteret og inkludere kvantitative mål, f.eks. i relation til aktiveringspolitik, lønforskelle mellem kønnene, livslang læring, sundhed og sikkerhed.

For så vidt angår **social beskyttelse** anbefaler Kommissionen følgende:

- Medlemslandene skal i de nationale rapporter vedrørende social samhørighed fastsætte nationale mål for 2010 med henblik på afgørende reduktion af antallet af personer med risiko for fattigdom og social eksklusion, som vedtaget af Rådet (social- og beskæftigelsesministre) i 2002.
- ECOFIN og Rådet (social- og beskæftigelsesministre) skal arbejde sammen om at sikre, at medlemslandene fastholder momentum i reformer, der sikrer holdbare og tilstrækkelige pensioner samt ligeledes beskæftiger sig med tilpasning af pensionssystemer til nye behov og øger beskæftigelsen hos de ældre, herunder forbedrer incitamenterne for ældre på arbejdsmarkedet.
- ECOFIN og Rådet (social- og beskæftigelsesministre) skal aktivt samarbejde om, at arbejdet indenfor de fire områder vedrørende social samhørighed: fattigdom og social udstødelse, pensioner, sundhed og ældrepleje samt "making work pay" strømlines til en samlet proces inden for den åbne koordinationsmetode. Kommissionen vil vedtage en meddelelse herom.

For så vidt angår **miljøet** fremhæver Kommissionen behovet for en fornyet indsats med at implementere EU-lovgivning og at denne suppleres med økonomiske instrumenter, der giver de rette adfærdsregulerende signaler og incitament, samt at skadelige subsidier fjernes og ressourcer udnyttes bedre. Kommissionen nævner endvidere, at den i december 2003 vil offentliggøre en handlingsplan for indføring af nye miljøteknologier.

Kommissionen anbefaler:

- Øget indsats med reduceret udledning af drivhusgasser og forbedret luftkvalitet. På energiområdet skal første skridt være, at man i ECOFIN opnår enighed om energibeskatning før forårstopmødet.
- Medlemslandene skal styrke indsatsen med at leve op til Kyoto-målene. Fokus skal være på områder, hvor omkostningerne vil væ-

re lave, såsom handel med udledningsrettigheder og fjernelse af skadelige støtteordninger.

- Rådet (landbrug og fiskeri) skal vedtage Kommissionens forslag om biodiversitet og levesteder.
- Priser og skatter skal i højere grad afspejle samfundsomkostninger for at sikre langsigtet bæredygtighed, bl.a. på transportområdet.

For så vidt angår **økonomisk-politisk koordination** anbefaler Kommissionen, at sammenhængen mellem Lissabon-strategien og den makroøkonomiske politik styrkes, dvs. at den økonomisk-politiske koordination skal styrkes i tråd med forslagene i Kommissionens meddelelse og at Lissabon-målsætningerne bedre inddrages i de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer. Kommissionen anfører de overordnede økonomisk-politiske retningslinjers dobbelte rolle med både at udstikke de makroøkonomiske betingelser for stabil vækst og beskæftigelse, såvel som at tilvejebringe de økonomiske rammer for strukturreformer på basis af retningslinjerne givet fra Det Europæiske Råds forårstopmøde.

For så vidt angår **bæredygtighed** fremhæver Kommissionen de nye konsekvensvurderinger og efterlyser den samme opmærksomhed fra Europa-Parlamentet og medlemslandene mht. at vurdere konsekvenserne af ændringsforslag til nye foreslåede regler eller national implementering af nye regler. Ligeledes bør forårstopmødet følge op på møderne i Doha, Monterrey og Johannesburg.

3. Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Drøftelsen af Kommissionens synteserapport 2003 har ingen statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser. Det er på det foreliggende grundlag ikke muligt at vurdere, om synteserapporten vil medføre initiativer, som vil have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionens synteserapport er i medfør af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Lissabon et vigtigt grundlag for forårstopmødet i Det Europæiske Råd, som skal bidrage til samarbejdet om økonomiske og sociale spørgsmål i EU. Synteserapporten vedrører den åbne koordinationsmetode, som skal hjælpe medlemslandene til gradvis at udvikle deres egne politikker med henblik på opfyldelsen af medlemslandenes fælles mål.

5. Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen vedrørende Kommissionens synteserapport 2003 blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering op til ECOFIN den 21. januar 2003 og rådsmøde (GAERC) den 27.-28. januar 2003.

De overordnede økonomisk-politiske retningslinier: 'Key-issues' papiret og rapport om gennemførelse

Baggrund

Kommissionens rapport om implementering af de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer for 2002 har til formål at beskrive de økonomisk-politiske tiltag som medlemslandene har gennemført for at leve op til anbefalingerne i retningslinjerne for 2002, og vurdere den overordnede gennemførelse. Rapporten bidrager således til den løbende multilaterale overvågning af medlemslandenes økonomiske politik.

Med beslutningen den 3. december 2002 om at strømline de økonomiske samarbejdsprocesser enedes man om fremover at give større opmærksomhed til implementeringen af retningslinjerne. ECOFIN ventes derfor at have en egentlig drøftelse af Kommissionens rapport vedr. implementeringen af de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer for 2002, og vedtage rådskonklusioner herom. Endvidere ventes på ECOFIN den 18. februar 2003 en første overordnet drøftelse af formandskabets udkast til 'key issues' papiret. På den baggrund ventes ECOFIN den 7. marts 2003 at godkende det endelige 'key issues' papir.

Rådskonklusionerne og 'key issues' papiret vil indgå i forberedelsen af forårstopmødet og bidrage til dette års udformning af de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer, der med beslutningen om at strømline de økonomiske samarbejdsprocesser fremover vil blive formuleret for en 3-årig periode.

Indhold

Kommissionens rapport om implementeringen af de overordnede retningslinjer vurderer den overordnede gennemførelse af retningslinjerne vedr. finanspolitikken, arbejdsmarkedene, produktmarkedene, de finansielle markeder, forhold for iværksættere, overgangen til et videnbaseret samfund og en miljømæssigt bæredygtig udvikling. Endvidere vurderer Kommissionen medlemslandenes gennemførelse af de landespecifikke anbefalinger vedr. finanspolitikken, arbejdsmarkedet og produktmarkerne.

Vedr. *finanspolitikken* konstaterer Kommissionen, at den økonomiske udvikling med lavere vækst end forudset har ført til en forværring af de offentlige finanser som følge af de automatiske stabilisatorer, men at en række lande også har gennemført diskretionære lempelser. Det bemærkes endvidere, at udviklingen mod offentlige finanser tæt på balance eller i overskud i en række af de lande, der ikke opfylder denne målsætning, er standset eller vendt, navnlig for så vidt angår Tyskland, Portugal og Frankrig. Endvidere konstateres det, at nogle lande, som ellers havde nået denne målsætning, ikke har formået at fastholde denne konsolidering. For så vidt angår den langsigtede holdbarhed af de offentlige finanser konstaterer Kommissionen, at en række lande har fortsat eller iværksat initiativer

rettet mod at forbedre holdbarheden af de offentlige finanser, men at dette mål langt fra er nået for en række lande. Kommissionen konkluderer i den forbindelse bl.a., at opnåelse af offentlige finanser tæt på balance eller i overskud er et vigtigt skridt i retning mod langsigtet holdbarhed af de offentlige finanser, og at fortsat udskydelse vil have betydning for de offentlige finanser på lang sigt.

Med hensyn til *arbejdsmarkederne* konstaterer Kommissionen, at beskæftigelsen trods nedgangen i konjunkturerne er fortsat med at stige i EU som helhed, men at der er stor forskel mellem landene, og at stigningen er væsentligt mindre end de foregående 5 år. Kommissionen konkluderer, at medlemslandene, generelt set, har gennemført nogle reformer på arbejdsmarkedsområdet, men at der er mangel på nye reformer, hvilket Kommissionen betegner som skuffende givet advarslen i retningslinjerne om, at reformtempoet nødvendigvis måtte øges for at nå Lissabonmålsætningerne.

Vedr. *produktmarkederne* konkluderer Kommissionen, at fremskridt mod den fulde implementering af det indre marked er mangelfuld, idet kun fem lande, herunder Danmark, nåede målet om gennemførelse af mindst 98,5 pct. af lovgivningen vedr. det indre marked. Endvidere konstaterer Kommissionen, at fremskridt imod fjernelse af barrierer for handel og tjenesteydelser på tværs af landegrænserne fortsat går trægt. Endvidere konstaterer Kommissionen, at konkurrencen indenfor netværksindustrierne fortsat er mangelfuld, selvom effekterne af telekommunikations- og energiliberaliseringer er begyndt at vise sig.

For så vidt angår de *finansielle markeder* konkluderer Kommissionen, at det er positivt, at de ambitiøse målsætninger fra Det Europæiske Råd i Barcelona vedr. den finansielle handlingsplan for 2002 stort set blev nået, og at dette momentum bør opretholdes, for at 2005 målsætningen for gennemførelse af handlingsplanen nås. Kommissionen konkluderer, at der er behov for at øge tempoet for så vidt angår handlingsplanen for risikovillig kapital.

Med hensyn til tilskyndelse af *iværksættere* konkluderer Kommissionen blandt andet, at den offentlige regulering er blevet bedre ved bl.a. at fjerne barrierer for iværksættere, samt at alle lande har leveret fremskridt i forbindelse med implementeringen af det europæiske charter for små virksomheder.

For så vidt angår overgangen til en *videnbaseret økonomi* konkluderer Kommissionen, at EU kun langsomt indhenter USA for så vidt angår IT-brug, samt at gabet i forhold til patenter og private virksomheders investeringer i forskning og udvikling fortsat er stort. I den forbindelse nævner Kommissionen mangel på fremskridt vedr. EU-patent som en skuffelse.

Vedr. *miljømæssig bæredygtighed* konkluderer Kommissionen, at øget konkurrence på el- og gasmarkederne vil styrke markedsmæssige mekanismer, og at en række lande har taget tiltag til at fremme miljøbeskyttelse. Endvidere konstaterer Kommissionen, at der er sket fremskridt vedr. Kommissionens forslag om handel med emissionsrettigheder, men at der overordnet set ikke er sket fremskridt med at afvikle miljømæssigt skadelige subsidier eller skatteundtagelser.

Danmark – implementering af de landespecifikke anbefalinger i de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer for 2002

Kommissionens rapport gennemgår også de landespecifikke anbefalinger med hensyn til finanspolitikken og arbejdsmarkedet samt produktmarkederne, iværksætterskab og videnbaseret økonomi. Kommissionen bemærker overordnet set, at Danmark er et af de lande, som har været bedst til at gennemføre de landespecifikke anbefalinger.

Vedr. *finanspolitikken* konkluderes det, at Danmark som anbefalet har gennemført skattestoppet på alle niveauer, også amter og kommuner. For så vidt angår anbefalingen om at holde stigningen i de offentlige udgifter til 1 pct. i gennemsnit og derfor i 2003 kun at have en stigning på under 0,7 pct. konkluderer Kommissionen, at Danmark er på vej til at opfylde denne målsætning, men at det kræver striks udgiftskontrol.

For så vidt angår *arbejdsmarkedet*, konkluderer Kommissionen, at Danmark har de bedste beskæftigelsesresultater i EU og herunder, at beskæftigelsen for ældre arbejdstagere er steget som følge af efterlønsreformen. Kommissionen konkluderer, at Danmark delvist har gennemført anbefalingen om at fortsætte ændringerne af overførselsindkomssystemerne og fortsat at reducere skatten på arbejde. Kommissionen bemærker endvidere, at ændringerne i barselsorloven vil føre til en lille forværring af arbejdsudbuddet. Kommissionen noterer sig endvidere, at der er fremlagt forslag til effektivisering af arbejdsmarkedet, som ventes at forbedre beskæftigelsen.

Med hensyn til *produktmarkederne* konkluderer Kommissionen, at der er gjort gode fremskridt. Blandt andet noterer Kommissionen, at reform af konkurrencelovgivningen blev lavet for at reducere antallet af sektorer karakteriseret af manglende konkurrence. Endvidere noterede Kommissionen, at der er fremlagt en strategi for at øge konkurrencen i forbindelse med udbuddet af offentlige ydelser på en række områder og øge friheden for valg af udbydere. Vedr. elektricitet og gasmarkederne så konstaterer Kommissionen, at de først vil være fuldt liberaliserede i 2003 og 2004, men at der er truffet beslutning om at ændre støtten til vindkraft for at forbedre konkurrencen.

ECOFIN ventes den 18. februar at vedtage rådskonklusioner, der støtter hovedkonklusionerne i Kommissionens implementeringsrapport, herunder at EU har gjort fremskridt med hensyn til strukturreformer de seneste

år, men at reformerne af arbejds-, produkt- og kapitalmarkederne er for langsomme og utilstrækkelige.

Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Kommissionens rapport om implementeringen af de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer for 2002 har ikke statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Medlemslandene skal i henhold til traktaten betragte deres økonomiske politikker som et spørgsmål af fælles interesse og samordne dem i Rådet med henblik på at bidrage til gennemførelsen af Fællesskabets mål. De overordnede økonomisk-politiske retningslinjer er det centrale instrument til den økonomisk-politiske samordning i EU, der nødvendigvis må gennemføres på fællesskabsplan.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Kommissionens rapport om implementeringen af de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer for 2002 har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

b) Eurozone statistikker og indikatorer

Baggrund og indhold

Det Europæiske Råd i Barcelona i marts 2002 opfordrede Kommissionen og Rådet til at fremlægge en sammenfattende rapport om statistik for euroområdet til det Europæiske Råds møde i marts 2003. Det er forventningen, at den sammenfattende fælles rapport fra Kommissionen og Rådet vil blive endosseret på ECOFIN den 18. februar 2003 mhp. videresendelse til forårstopmødet.

Baggrunden for denne rapport er, at der er behov for makroøkonomisk statistik af høj kvalitet for at forbedre gennemførelsen af økonomisk politik og koordineringen heraf i euroområdet og i EU som helhed. Navnlig er der behov for hurtig, pålidelig og tilstrækkelig detaljeret korttidsstatistik til belysning af den aktuelle udvikling i konjunkturer og offentlige finanser.

Der har været gjort betydelige fremskridt i de seneste år understøttet af handlingsplaner for de enkelte medlemslande og for det Europæiske Statistiske System (de nationale statistikbureauer og Eurostat) som helhed. Der er dog fortsat behov for at fastholde bestræbelserne for fortsatte fremskridt.

Det er vurderingen, at der er behov for yderligere niveauløft, hvis det Europæiske Statistiske System skal kunne frembringe en statistik, som med hensyn til dækning og hurtighed kan sammenlignes med statistikken i USA og dermed modsvare den økonomiske vægt af EU og euroområdet samt samarbejdet i EU om den økonomiske politik.

For at tilgodese disse hensyn har Kommissionen efter anmodning fra ECOFIN i november 2001 opstillet en liste over centrale økonomiske indikatorer for EU/euroområdet ("Principal European Economic Indicators"), som med fokus på statistikens dækningsomfang, hurtighed og hyppighed går videre, end det var forudset i de ovennævnte handlingsplaner. Indikatorerne ventes at dække hovedgrupperne forbrugerpriser, nationalregnskaber, erhvervsforhold, arbejdsmarkedet og udenrigshandel.

Det forventes, at den sammenfattende rapport blandt andet vil opfordre Det Europæiske Råd til at støtte det sæt af centrale økonomiske indikatorer for EU/euroområdet, som Kommissionen har opstillet, og herunder notere, at der er særligt behov for fremskridt i arbejdsmarkedsstatistikken, kvartalsvise nationalregnskaber opdelt på sektorer, beregningerne af pris- og mængdeændringer (økonomisk vækst) og statistik for serviceerhvervene. Endvidere ventes behovet for, at de nye medlemslande hurtigt integreres i det statistiske samarbejde, nævnt.

Herudover forventes rapporten at bemærke, at den statistiske og videnskabelige uafhængighed for de statistiske myndigheder må bekræftes og styrkes, hvilket ikke mindst er vigtigt i forbindelse med opgørelsen af det offentlige underskud og gæld i henhold til proceduren om uforholdsmæssigt store underskud. I den forbindelse forventes en opfordring til at støtte en nøje overvågning af, at principperne for statistikken, der ligger til grund for proceduren om uforholdsmæssigt store underskud og stabilitets- og vækstpagten, overholdes i praksis.

Endelig forventes den sammenfattende rapport at påpege, at en gennemførelse af de ønskede forbedringer må afstemmes med omfanget af eksisterende statistikker og erhvervslivets indberetningsbyrde. Ressourcerne til statistikproduktionen og statistikinstitutionernes rolle skal svare til de nye europæiske krav såsom handlingsplaner og krav til hurtig levering af data til brug for aggregerede indikatorer.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er behov for sammenlignelig makroøkonomisk statistik af høj kvalitet af hensyn til overvågning og koordineringen af den økonomiske politik i EU inden for rammerne af traktaten og stabilitets- og vækstpagten. Fastsættelse af fælles retningslinier for udarbejdelsen af disse statistikker bør derfor ske på fællesskabsniveau.

Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

ECOFIN's forventede endossering af rapporten vil ikke umiddelbart stille krav til den danske statistikproduktion, men en fuld efterlevelse af anbefalingerne vil stille større ressourcekrav i Danmarks Statistik. Udgiften forbundet hermed vil blive afholdt inden for Økonomi- og Erhvervsministeriets ramme. Der er ikke på nuværende tidspunkt grundlag for nærmere at vurdere omfanget af meromkostninger for Danmark, da det ikke er fastlagt, under hvilken form og med hvilke præcise krav den fremtidige statistik i givet fald skal implementeres, og herunder om opfyldelse af kravene bliver bindende for Danmark.

Den sammenfattende rapport har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

c) Styrkelse af den økonomiske politik koordination

1. Baggrund

Det Europæiske Råd i Barcelona i marts 2002 konkluderede, at der er behov for at styrke de eksisterende mekanismer for finanspolitisk koordination og bad Kommissionen fremsætte forslag til styrkelse af koordineringen af den økonomiske politik forud for Det Europæiske Råds forårsmøde i 2003. Som opfølgning herpå har Kommissionen udsendt en meddelelse om styrkelse af koordineringen af budgetpolitikkerne (COM (2002) 668).

2. Indhold

I meddelelsen udtrykker Kommissionen bekymring over udviklingen i de offentlige finanser i EU, efter den imponerende budgetmæssige konsolidering op til euroens indførelse:

- Kun 10 medlemslande havde i 2001 konsolideret de offentlige budgetter og opfyldt den mellemfristede målsætning om et offentlig budget 'tæt på balance eller i overskud'
- Proceduren vedrørende uforholdsmæssigt stort budgetunderskud er indledt mod Portugal (budgetunderskud på 4,1 pct. af BNP i 2001) og Tyskland (forventet budgetunderskud på 3,8 pct. af BNP i 2002), og Frankrig har modtaget en 'early warning' (på grund af en væsentlig afvigelse i forhold til tilpasningen fra stabilitetsprogrammet 2001 og risiko for at overskride referenceværdien for budgetunderskud på 3 pct. af BNP i 2003 med et forventet budgetunderskud på 2,9 pct.).
- Der er konstateret stigende offentlig gæld i en række medlemslande, mest bekymrende i Grækenland og Italien, hvor gælden i forvejen er over 100 pct. af BNP.

Endvidere opsummerer Kommissionen i meddelelsen de vanskeligheder, der har været med implementeringen af stabilitets- og vækstpagten:

- Det politiske ejerskab og engagement i forhold til stabilitets- og vækstpagten er blevet mindre, herunder er divergensen mellem erklærede mål og gennemført politik i visse lande blevet stadigt større og medlemslandene har ikke været tilstrækkeligt villige til at lægge pres på disse lande gennem stabilitets- og vækstpagtens proceduret.
- Det har været vanskeligt at fastsætte klare og verificerbare budgetmål, der tager hensyn til konjunktursituationen, bl.a. har fokus på det nominelle budget, gennem urealistiske vækstskøn og "backloading" (dvs. at størstedelen af budgettilpasningen i stabili-

tets- og konvergensprogrammet ligger sidst i programperioden), besværliggjort vurderingen af landenes overholdelse af stabilitets- og vækstpagten.

- Der har været problemer i forhold til indsamling og vurdering af statistisk materiale, hvorpå Kommissionens vurderinger hviler - ikke mindst i de enkelte medlemslande.
- Flere medlemslande har ikke benyttet sig af muligheden for at konsolidere budgetterne i perioden med højkonjunktur 1999-2000. Man har således ikke været i stand til at lade de automatiske stabilisatorer virke symmetrisk over konjunkturføløbet.
- Stabilitets- og vækstpagtens procedurer har vist sig mangelfulde i kritiske situationer, herunder har især 'early-warning'-mekanismen ikke fungeret effektivt i forhold til væsentlige afvigelser fra mål sat i stabilitets- og konvergensprogrammerne. 'Early warning' mekanismen bør benyttes tilstrækkeligt tidligt, således at landene har mulighed for at foretage de nødvendige foranstaltninger, før referenceværdien for budgetunderskud på 3 pct. af BNP er i fare for at blive overskredet.
- Implementering af stabilitets- og vækstpagtens bestemmelser har i for høj grad været baseret på skøn fra sag til sag i forhold til vurderingen af kvaliteten og holdbarheden af de offentlige finanser. Det bør i stedet i højere grad være entydige og konsistente økonomiske kriterier, der lægges til grund.
- Fordelene ved at konsolidere budgetterne og opnå holdbare offentlige finanser gennem overholdelse af stabilitets- og vækstpagten har ikke været kommunikeret tilstrækkeligt ud til presse, markeder og offentligheden generelt.

Kommissionen anfører 5 forslag til styrkelse af den finanspolitiske koordination inden for rammerne af de eksisterende mekanismer i traktaten og stabilitets- og vækstpagten.

1. De budgetmæssige målsætninger bør tage højde for konjunkturerne

Kommissionen foreslår i sin meddelelse, at stabilitets- og vækstpagtens krav om offentlige budgetter 'tæt på balance eller i overskud' skal defineres ud fra den underliggende budgetstilling, dvs. korrigeret for midlertidige budgetudsving, herunder især konjunkturudsving. Det primære instrument hertil skal være konjunkturrensede budgetter.

2. *Tilpasning for lande med underliggende budgetunderskud, der overstiger 'tæt på balance eller i overskud'*

Kommissionens foreslår i sin meddelelse, at der indføres et generelt princip, der kræver, at de lande, der ikke overholder stabilitets- og vækstpagtens krav om offentlige budgetter 'tæt på balance eller i overskud', skal forbedre den underliggende budgetstilling med mindst 0,5 pct. af BNP pr. år indtil kravet om 'tæt på balance eller i overskud' er opfyldt. Kravet til forbedring af den underliggende budgetstilling skal skærpes for lande med høje underskud eller høj gæld, eller hvis vækstbetingelserne er særligt favorable.

3. *Undgåelse af konjunkturmedløbende finanspolitik i højkonjunkturer*

Kommissionen fremhæver, at de automatiske stabilisatorer skal operere symmetrisk over konjunkturcyklen, og dermed at medlemslandene skal have nominelle budgetoverskud i højkonjunkturer. Der er behov for effektive procedurer, også i de tilfælde, hvor et medlemsland gennemfører en ekspansiv finanspolitik i en højkonjunktur. Generelt bør ekspansiv finanspolitik med stabiliseringsformål være forbeholdt medlemslande, der allerede har skabt det nødvendige råderum.

4. *Sikre de offentlige financers bidrag til vækst og beskæftigelse*

Kommissionen foreslår i sin meddelelse, at det skal være muligt for et medlemsland at have små midlertidige afvigelser i det underliggende budget med henblik på at finansiere store strukturelle reformer, der øger beskæftigelsen og vækstpotentialet og/eller forbedrer den underliggende budgetstilling på langt sigt, hvis medlemslandet allerede har gjort substantielle fremskridt med henblik på at opfylde kravet om 'tæt på balance eller i overskud' og hvis gælds niveauet ikke overstiger 60 pct. af BNP. Endvidere skal medlemslandet i stabilitets- eller konvergensprogrammet demonstrere, at der er klare økonomiske og budgetmæssige gevinster ved en sådan reform. Kommissionen skal endvidere sikre sig, at der er en realistisk tidsfrist for tilbagevenden til en budgetstilling 'tæt på balance eller i overskud' inden for programperioden. Der skal tages højde for behovet for at undgå konjunkturmedløbende finanspolitik og der skal til enhver tid være en tilstrækkelig sikkerhedsmargin til at undgå et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud. Medlemslandet skal endvidere forpligte sig til at gennemføre de nødvendige tiltag, hvis det ikke følger den planlagte tilpasning tilbage til 'tæt på balance eller i overskud'.

Afvigelser af længere varighed skal kun være mulig for lande med gæld markant under 60 pct. af BNP og hvor de offentlige finanser vurderes at være holdbare og der er en tilstrækkelig sikkerhedsmargin til at undgå et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud.

5. *Holdbarheden af de offentlige finanser bør være et centralt policymål*

Kommissionen finder, at de offentlige financers holdbarhed bør inddrages explicit i vurderingen af medlemslandenes budgetstilling under stabilitets-

og vækstpagten. Kommissionen foreslår derfor, at der lægges øget vægt på den offentlige gæld i budgetovervågningen. Gældskriteriet i traktaten om, at den offentlige gæld skal nærme sig referenceværdien på 60 pct. af BNP 'i tilstrækkelig hastighed', skal operationaliseres, således at medlemslande med offentlig gæld over 60 pct. af BNP skal fastlægge en detaljeret strategi for nedbringelse af denne til referenceværdien på 60 pct. af BNP.

Fsva. vurderingen af den finanspolitiske holdbarhed finder Kommissionen, at denne bør gøres til et mere centralt element i stabilitets- og konvergensprogrammerne med klare policy-konklusioner om, hvorvidt budgetpolitikkerne er tilstrækkeligt ambitiøse til at imødegå udfordringen fra de aldrende befolkninger. Endvidere finder Kommissionen, at medlemslandene, som led i EU's trestrengede strategi for håndteringen af de økonomiske og budgetmæssige virkninger af en stigende aldring, i deres stabilitets- eller konvergensprogrammer skal overveje at køre med nominelle overskud i de kommende år, dvs. større overskud end krævet af den mellemfristede målsætning.

Slutteligt finder Kommissionen, at medlemslandene og Kommissionen bør forstærke indsatsen med reviderede fremskrivninger af de budgetmæssige virkninger af de aldrende befolkninger i 2005.

Kommissionens fire-punkts program for at forbedre implementeringen af stabilitets- og vækstpagten

Kommissionen fremhæver, at forslagene til en styrkelse af den finanspolitiske koordination bør følges op af en række konkrete implementeringsforslag:

1. Ny resolution

Kommissionen foreslår, at de fem ovennævnte forslag skal indgå i en ny resolution, der skal vedtages af Det Europæiske Råd på forårstopmødet i 2003. Resolutionen skal endvidere indeholde forpligtelser fra medlemslandene om at ville efterleve visse normer, herunder tage hensyn til effekterne på euroområdet ved fastsættelse af national budgetpolitik, at lægge det nødvendige pres på andre medlemslande og udnytte procedurerne i stabilitets- og vækstpagten.

2. Budgetovervågningen skal styrkes ved at forbedre statistikker for de offentlige finanser

- Kommissionen foreslår, at ECOFIN vedtager en 'Kodeks for god praksis i forbindelse med den halvårlige indrapportering af budgetdata'.
- Kommissionen foreslår, at 'Adfærdskodeks vedrørende indholdet og formatet af stabilitets- og konvergensprogrammerne' opdateres med et krav om, at landene i stabilitets- og konvergensprogrammerne også opgør engangseffekter ('one-off budget operations').

Dette skal ske for at forbedre skønnet for det underliggende budget.

- Kommissionen foreslår, at der tages mere hensyn til kvalitet af de offentlige finanser i vurderingen af stabilitets- og konvergensprogrammer, herunder fordelingen på udgiftsnedskæringer og skatteforøgelser ved nedbringelse af underskud, den overordnede sammensætning af de offentlige udgifter, effekten af skattereformer, samt i hvilket omfang budgetkonsolidering skyldes enkeltstående budgetmæssige tiltag.
- Kommissionen vil optrappe den finanspolitiske overvågning.

3. Håndhævelsen af stabilitets- og vækstpagten effektiviseres:

Følgende elementer ser Kommissionen indarbejdet i 'Adfærdskodeksen vedrørende indholdet og formatet af stabilitets- og konvergensprogrammerne':

- Præcisering af kriterier, der skal lægges til grund for aktivering af en "early warning" med fokus på tre elementer: 1) størrelsen af budgetoverskridelsen i forhold til stabilitets- eller konvergensprogrammets målsætning; 2) hvorvidt afvigelsen skyldes konjunkturmæssige eller diskretionære faktorer; 3) risikoen for at et underskud er stigende og nærmer sig referenceværdien på 3 pct. af BNP. Der skal således kunne gives en 'early warning', selv om det nominelle og/eller underliggende budget er et stykke under 3 pct. af BNP.
- U hensigtsmæssig konjunkturmedløbende finanspolitik (under hensyntagen til monetære og budgetmæssige forhold) skal anses som et brud på den budgetmæssige målsætning og skal derfor kunne følges gennem traktatens procedurer.
- Præcisering af fortolkningen af gældskriteriet i proceduren for uforholdsmæssigt stort budgetunderskud om at den offentlige gæld skal "mindskes tilstrækkeligt hurtigt" til under 60 pct. af BNP. Kommissionen foreslår, at 'mindskes tilstrækkeligt hurtigt' forstås som den reduktion af den offentlige gæld, der følger af at opfylde den mellemfristede målsætning om et offentligt budget 'tæt på balance eller i overskud'. Kommissionen skal indlede proceduren for uforholdsmæssigt stort budgetunderskud, hvis dette kriterium ikke overholdes, under hensyntagen til alle forhold, der influerer på gældsudviklingen, herunder eksterne faktorer.

Derudover foreslår Kommissionen, at man på længere sigt bør give Kommissionen retten til at udstede 'early-warning' direkte til medlems-

landene. Dette forslag er tilgået Konventet og er ikke aktuelt i forhold til forårstopmødet 2003.

4. Bedre kommunikation gennem åbenhed og gennemsigtighed

- Kommissionen ønsker fremover at offentliggøre Kommissionens vurderinger af stabilitets- og konvergensprogrammerne. Kommissionen vil ydermere i juli hvert år offentliggøre en halvårsvurdering af budgetudviklingen i sin "Quarterly Report on the Euro area".

3. Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Arbejdet med den finanspolitiske koordination, der ligger inden for traktatens og stabilitets- og vækstpagtens rammer, har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

En styrkelse af den finanspolitiske koordination i EU må nødvendigvis gennemføres på fællesskabsniveau.

5. Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 2: (Evt.) Tilpasning af afstemningsreglerne i ECB's Styrelsesråd

1. Baggrund

Udvidelsen af EU med op til 12 nye medlemslande og de deraf følgende mulige fremtidige udvidelser af euroområdet nødvendiggør en tilpasning af afstemningsreglerne for Styrelsesrådet for Den Europæiske Centralbank (ECB).

Af "bemyndigelsesklausulen" (artikel 10.6 i ECB's statut) fremgår, at ECB-statuttens artikel 10.2 kan ændres af Rådet i sin sammensætning af stats- og regeringschefer, der træffer afgørelse med enstemmighed, enten på grundlag af en henstilling fra ECB og efter høring af Europa-Parlamentet og Kommissionen eller på grundlag af en henstilling fra Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og ECB. Rådet i sin sammensætning af stats- og regeringschefer anbefaler medlemslandene at vedtage denne henstilling og ændringerne træder i kraft, når alle medlemslande har ratificeret den i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser. Ændringen skal godkendes af samtlige 15 nuværende medlemslande ved enstemmighed.

Styrelsesrådet for Den Europæiske Centralbank vedtog den 3. februar 2003 en henstilling om en rådsbeslutning om ændring af artikel 10.2 i ECB's statut. ECOFIN vil den 18. februar 2003 drøfte ECB's henstilling på baggrund af et oplæg fra Den Økonomiske og Finansielle Komité (EFC). ECOFIN ventes på mødet den 18. februar at vedtage rådskonklusioner, hvori ECOFIN anmoder COREPER om at forberede en endelig tekst til ECOFIN den 7. marts 2003. På mødet den 7. marts ventes ECOFIN med enstemmighed at vedtage et udkast til en beslutning til Rådet i sin sammensætning af stats- og regeringschefer. Rådet, i sin sammensætning af stats- og regeringschefer, forventes efterfølgende, på basis af udkastet til beslutning fra ECOFIN og under hensyn til Kommissionens og Europa-Parlamentets udtalelser, enstemmigt at træffe beslutning om en anbefaling til medlemslandene om tilpasningen af afstemningsreglerne i Styrelsesrådet.

2. Indhold

I henhold til de gældende institutionelle ordninger består Styrelsesrådet af de seks medlemmer af ECB's direktion og op til 15 nationale centralbankdirektører. For så vidt angår beslutninger om blandt andet officielle rentesatser, som beskrevet i ECB-statuttens artikel 10.2, har hvert medlem af Styrelsesrådet en stemme og afgørelse træffes med simpelt flertal. Disse regler gælder for op til 15 eurolande.

Styrelsesrådet fremhæver i sin henstilling, at for at fastholde Styrelsesrådets evne til at træffe effektive og rettidige afgørelser i et udvidet euroområde, må antallet af nationale centralbankdirektører, som kan udøve

stemmeret, være mindre end det samlede antal centralbankdirektører i Styrelsesrådet. Styrelsesrådet finder, at et antal på 15 stemmerettigheder for de nationale centralbankdirektører vil udgøre en hensigtsmæssig afvejning mellem på den ene side kontinuitet i forhold til den bestående ordning, herunder en afbalanceret fordeling af stemmerettighederne mellem de seks medlemmer af direktionen og de øvrige medlemmer af Styrelsesrådet, og på den anden side nødvendigheden af at sikre, at der træffes effektive afgørelser i et væsentligt udvidet Styrelsesråd. De seks medlemmer af ECB's direktion skal fortsat have permanent stemmeret. Styrelsesrådet finder, at et rotationssystem er en rimelig, effektiv og acceptabel metode til fordeling af stemmerettigheder blandt de nationale centralbankdirektører i Styrelsesrådet.

Styrelsesrådet har derfor i henstillingen, i et forslag til en ny artikel 10.2 i ECB-statutten, foreslået indførelsen af nedenfor beskrevne rotationsordning for stemmeretten blandt de nationale centralbankdirektører i Styrelsesrådet, der skal træde i kraft, når antallet af eurolande overstiger 15. Den foreslåede rotationsordning er baseret på følgende principper:

1. Et medlem – én stemme
Princippet om "et medlem, én stemme" bibeholdes for medlemmer med stemmerettighed.
2. Personlig deltagelse
Alle Styrelsesrådets medlemmer vil som hidtil deltage i alle dets møder som uafhængige og personlige medlemmer, uanset om de har stemmeret eller ikke.
3. Repræsentativitet
For at sikre repræsentativitet foreslås at skelne mellem centralbankdirektørerne, hvad angår den hyppighed, hvormed de kan udøve stemmeretten, således at centralbankdirektører fra større eurolande oftere kan udøve stemmeretten end centralbankdirektører fra mindre eurolande.
4. Automatik/soliditet
Rotationssystemet foreslås indrettet således, at en hvilken som helst bestemmelse om inddeling af centralbankdirektører i forskellige grupper og en hvilken som helst regel for tildeling af stemmerettighed til disse grupper muliggør, at systemet automatisk kan tilpasses processen med udvidelsen af euroområdet.
5. Gennemsigtighed
Rotationssystemet udformes, så det er gennemsigtigt. Formuleringen af den ændrede artikel 10.2 i statutten må derfor være rimelig tilgængelig og opfylde kravene til primær fællesskabsret.

For at sikre, at enhver afgørelse i Styrelsesrådet er repræsentativ for euroområdet økonomi som helhed, vil centralbankdirektørerne blive inddelt i grupper, som er forskellige med hensyn til, hvor hyppigt medlemmer af gruppen kan udøve stemmeretten.

Inddelingen af nationalbankdirektører i grupper foretages i henhold til en fordeling efter størrelse af deres respektive centralbanks hjemland. Denne fordeling efter størrelse baseres på eurolandets andel af det samlede euroområdes økonomi i henhold til en indikator bestående af to komponenter: (i) andelen af det aggregerede bruttonationalprodukt i markedspriser, og (ii) andelen af den samlede aggregerede balance for de monetære finansielle institutioner. Bruttonationalproduktet tildeles en vægt på 5/6 og den samlede aggregerede balance for de monetære finansielle institutioner tildeles en vægt på 1/6.

Det forudses, at rotationssystemet vil fungere i to etaper, afhængig af den takt hvori euroområdet udvides:

- Fra det tidspunkt, hvor antallet af centralbankchefer overstiger 15, og indtil det når 22, vil centralbankdirektørerne blive inddelt i to grupper på grundlag af fordelingen efter størrelse, som beskrevet ovenfor. Den første gruppe vil bestå af fem centralbankdirektører og den anden gruppe vil bestå af de øvrige centralbankdirektører. De fem centralbankdirektører i første gruppe har tilsammen fire stemmerettigheder, og de øvrige centralbankdirektører i den anden gruppe har tilsammen 11. For at undgå, at hyppigheden hvormed centralbankdirektører i den første gruppe har stemmeret, er lavere end hyppigheden for centralbankdirektører i den anden gruppe, er der behov for en særordning fra antallet af eurolande overstiger 15 og indtil antallet af eurolande overstiger 18. Dette kan have betydning for den måde, hvorpå de 15 stemmerettigheder fordeles på de to grupper. For at undgå den situation, at hyppigheden, hvormed centralbankdirektørerne inden for en gruppe kan udøve stemmeret, er 100 %, kan Styrelsesrådet beslutte at udskyde starten af rotationssystemet, indtil antallet af eurolande overstiger 18. Gennemførelsen af disse særlige ordninger, som er af begrænset varighed, foreslås overladt til Styrelsesrådet.
- Fra det tidspunkt, hvor antallet af centralbankdirektører udgør 22, vil centralbankcheferne blive inddelt i tre grupper på grundlag af fordelingen efter størrelse, som beskrevet ovenfor. Den første gruppe vil bestå af fem centralbankdirektører og tildeles 4 stemmerettigheder. Den anden gruppe vil bestå af halvdelen af det samlede antal centralbankdirektører, i givet fald oprundet til nærmeste tal og tildeles 8 stemmerettigheder. Den tredje gruppe vil bestå af de øvrige centralbankdirektører og tildeles 3 stemmerettigheder.

Rotation af stemmerettigheder blandt centralbankdirektører er tillige bestemt af princippet om, at de inden for hver gruppe skal udøve stemmeret i lige lang periode. Til gennemførelse af dette princip vil Styrelsesrådet træffe de nødvendige foranstaltninger.

Beslutning om alle de nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af de ovennævnte principper og beslutning om eventuel udskydelse af starten af rotationssystemet, indtil det tidspunkt, hvor antallet centralbankdirektører overstiger 18, træffes af Styrelsesrådet med to tredjedels flertal blandt alle dets medlemmer, såvel med som uden stemmeret.

3. Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ikke statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

En ændring af ECB's statut må nødvendigvis skulle gennemføres på fællesskabsniveau.

5. Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 3: Stabilitets- og vækstpakten – Vurdering af opdaterede stabilitets- og konvergensprogrammer for Danmark, Storbritannien, Spanien, Belgien og Irland

1. Baggrund

Med det formål at fremme samordningen og overvågningen af medlemslandenes økonomiske politikker og budgetter fremlægger eurolandene og landene uden for euroen henholdsvis stabilitetsprogrammer og konvergensprogrammer. Det sker som et led i udmøntningen af stabilitets- og vækstpakten. Stabilitets- og konvergensprogrammerne skal opdateres årligt.

Medlemslandenes programmer drøftes i Den Økonomiske og Finansielle Komité (EFC), der afgiver en udtalelse til ECOFIN. ECOFIN afgiver på baggrund heraf en udtalelse om hvert program.

På ECOFIN-rådsmødet den 18. februar 2003 behandles de opdaterede konvergensprogrammer for Danmark og Storbritannien samt de opdaterede stabilitetsprogrammer for Spanien, Belgien og Irland.

2. Indhold

Konvergensprogram for Danmark

Opdateringen af det danske konvergensprogram er sendt til Kommissionen den 29. november 2002.

Det danske konvergensprogram bygger på en mellemfristet fremskrivning til 2010, som tager udgangspunkt i en konjunkturvurdering for dansk økonomi for årene 2002-03. Konjunkturvurderingen er udarbejdet i august 2002 og offentliggjort i *Økonomisk Redegørelse*. I konjunkturvurderingen er indarbejdet forslag til finanslov 2003.

For 2004-10 er fremskrivningen baseret på en gradvis tilpasning til et strukturelt forløb for dansk økonomi med specifikke krav til arbejdsmarkedet og den overordnede økonomiske politik.

I forhold til seneste konvergensprogram er der i fremskrivningen inkluderet en ny befolkningsprognose og de langsigtede krav til finanspolitikken er genberegnet. Desuden er resultatet af forhandlingerne om handlingsplanen *Flere i Arbejde, Regeringen 2002*, indarbejdet i fremskrivningen. Den mellemfristede fremskrivning er offentliggjort i *Finansredegørelse 2002*.

Den 5. december 2002 blev der offentliggjort ny konjunkturvurdering for årene 2002-04, hvor den vedtagne finanslov for 2003 er indarbejdet. Den nye vurdering kunne ikke indarbejdes i konvergensprogrammet, som skulle afleveres til Kommissionen inden 1. december 2002. Der blev derfor udarbejdet en kort supplerende note om den opdaterede konjunktursitua-

tion, som er fremsendt til Kommissionen den 13. december 2002. Noten indeholder endvidere nogle følsomhedsberegninger, som supplerer dem, der er vist i konvergensprogrammet.

Forløbet i konvergensprogrammet er i overensstemmelse med de overordnede mål for den økonomiske udvikling og indebærer:

- Overskud på de offentlige finanser på i gennemsnit 1½-2½ pct. af BNP frem til 2010. Det sikrer en holdbar finanspolitik, og indebærer omtrent en halvering af den offentlige gæld i pct. af BNP fra 2000 til 2010.
- Fremgang i erhvervsdeltagelsen og nedbringelse af den strukturelle ledighed, således at beskæftigelsen kan øges med 85.000 personer fra 2000 til 2010.
- Skattestop.
- Vækst i det offentlige forbrug på 1 pct. om året i perioden 2002-05 og ½ eller ¾ pct. om året i perioden 2006-10.
- Lavere skat på arbejdsindkomst fra 2004 og frem.
- Udlicitering og effektivisering af den offentlige sektor.
- Lav og stabil inflation i underkanten af 2 pct. om året.
- Gode rammevilkår for privat opsparing, som sammen med overskud på de offentlige finanser sikrer løbende nedbringelse af udlandsgælden.

Et væsentligt kriterium for den mellemlistede fremskrivning er en holdbar finanspolitik. Det vil sige, at overskuddet på de offentlige finanser er tilstrækkeligt til at rumme de langsigtede ændringer i forbindelse med blandt andet flere ældre uden, at det på et senere tidspunkt bliver nødvendigt at foretage finanspolitiske stramninger. Det kræver et overskud på de offentlige finanser, som er beregnet til ca. 2 pct. af BNP i gennemsnit fra 2000 til 2010.

Skattestoppet indebærer, at ingen skat eller afgift må stige, uanset om den er fastsat i procentstørrelse eller i kronebeløb. Desuden lægges loft over den nominelle ejendomsværdiskat.

Udover at sikre, at der ikke sker skatteforhøjelser i de kommende år, spiller skattestoppet en central rolle i forhold til at realisere målsætningen om moderat vækst i det offentlige forbrug, fordi skattestoppet lægger op til en skarpere prioritering af udgifterne, som medvirker til at bryde tendensen til opdrift i de faktiske udgifter i forhold til budgetterne.

Det er forudsat, at beskæftigelsen skal vokse med 85.000 personer fra 2000 til 2010. Stigningen i beskæftigelsen skal ses i sammenhæng med, at den demografiske udvikling isoleret set medfører et fald i arbejdsstyrken

på 53.000 personer frem til 2010. Lavere ledighed og stigende erhvervsdeltagelse skal derfor give et samlet bidrag på 138.000 personer.

Det er vurderingen, at beskæftigelsen samlet set kan stige med omtrent 30.000 personer fra 2000 til 2010 i fravær af yderligere økonomisk politiske tiltag. Det svarer til, at stigende erhvervsdeltagelse i de enkelte årgange m.v. samt faldende ledighed giver et bidrag svarende til 80-85.000 personer i kraft af allerede besluttede initiativer.

Den skønnede udmøntede beskæftigelsesfremgang på knap 30.000 personer skal især ses i lyset af det stedfundne fald i tilgangen til førtidig tilbagetrækning og gennemførte reformer af blandt andet overgangsydelse, efterløn og førtidspension. Desuden er indregnet virkninger af udvidet barselsorlov, støtte til pasning i eget hjem og en lidt større underliggende stigning i tilgangen til efterløn og førtidspension end tidligere antaget. Endelig er forudsat, at initiativerne i forbindelse med *Flere i Arbejde* samlet giver et bidrag til beskæftigelsesfremgangen på i størrelsesordenen 10.000 personer, heraf halvdelen som større arbejdsstyrke og halvdelen som lavere ledighed.

For at realisere de mellemfristede mål kræves derfor et yderligere bidrag til beskæftigelsen på godt 55.000 personer, heraf hovedparten i form af større arbejdsstyrke. Det omfatter mulige bidrag fra blandt andet forbedret integration af indvandrere på arbejdsmarkedet, hurtigere gennemstrømning i uddannelsessystemet samt en styrket seniorpolitik.

Inden for rammerne af skattestoppet og gældsnedbringelse sikrer stigningen i beskæftigelsen et finanspolitisk råderum, som i fremskrivningen disponeres til lavere skat på arbejdsindkomst fra 2004, og en begrænset årlig realvækst i det offentlige forbrug på i gennemsnit 1 pct. om året frem til 2005 og $\frac{1}{2}$ eller $\frac{3}{4}$ pct. om året i perioden 2006-2010 afhængig af prioriteringen mellem offentlig service og skat på arbejdsindkomst.

Hvis de 55.000 personer i beskæftigelsesstigning, som kræver en yderligere strukturpolitisk indsats, ikke realiseres, mindskes det økonomiske råderum med i størrelsesordenen 1 pct. af BNP. Dermed er der fra 2004 og frem hverken plads til lavere skat på arbejdsindkomst eller større offentligt forbrug pr. bruger inden for en finanspolitisk holdbar ramme.

Finanslovsforslaget (og finansloven) for 2003 og de kommunale budgetter for 2003 skønnes at indebære, at finanspolitikken har omtrent neutral aktivitetsevirkning i 2003 målt ved finanseffekten. Finanspolitikken vurderes at være afstemt konjunktursituationen med et fortsat pres på arbejdsmarkedet og vækstbidrag fra stedfundne rentefald.

Overskuddet på den offentlige sektors saldo ventes i konvergensprogrammet at udgøre godt 2 pct. af BNP i hele perioden 2002-10. *jf. tabel 1.*

Konvergenskravet er, at *underskuddet* på de offentlige finanser ikke overstiger 3 pct. af BNP.

Tabel 1. Makroøkonomiske nøgletal for Danmark fra Konvergensprogrammet (baseret på augustvurderingen).

	2001	2002	2003	2004	2005	2006-10
	----- Pct. -----					
BNP-vækst, realt	1,0	1,5	2,2	1,8	1,7	1,8
Beskæftigelsesvækst.....	0,5	0,2	0,5	0,3	0,3	0,3
Arbejdsløshed (pct. af arb.styrken).....	5,1	5,0	4,9	4,9	4,9	4,7
Do., EU-definition	4,3	4,2	4,1	4,1	4,1	3,9
Outputgab	0,7	0,6	0,7	0,6	0,3	0,0
Forbrugerprisindeks (HICP)	2,4	2,3	1,8	1,6	1,6	1,7
Rente, p.a. (10-årig statsobl.)	5,1	5,2	5,5	5,8	6,0	6,1
Offentlige finanser og gæld	----- Pct. af BNP, niveau i slutår -----					
Offentlige indtægter	56,1	55,1	54,3	54,5	54,2	53,2
- heraf skatter	46,8	46,6	46,1	46,4	46,0	45,2
Offentlige udgifter	53,2	52,9	52,1	52,0	51,8	51,0
Offentlig saldo.....	2,8	2,1	2,2	2,5	2,4	2,2
Do., strukturel	2,7	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2
Nettorentebetalinger	1,5	1,3	1,1	1,0	0,9	0,2
Primær saldo	4,4	3,5	3,3	3,6	3,3	2,4
Offentlig gæld (ultimo)	44,7	43,9	42,1	39,2	36,7	26,0

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Den strukturelle budgetsaldo – der angiver et skøn for de offentlige finanser rensset for konjunkturernes påvirkning og særlige poster som f.eks. aktiekursudsving – forventes teknisk set at falde med ½ pct. af BNP fra 2001 til 2002 på grund af omlægningen af Særlig Pensionsopsparing fra en kollektiv til en individuel privat ordning. Den offentlige saldo ventes i perioden frem til 2005 at ligge lidt over den strukturelle saldo, mens den i perioden 2006-10 forudsættes at svare til sit strukturelle niveau.

Overskuddet på de offentlige finanser i forløbet indebærer, at nettorentedgifterne falder som andel af BNP frem mod 2010. De forudsatte overskud på de offentlige finanser indebærer desuden, at den offentlige gæld reduceres fra knap 45 pct. af BNP i 2001 til omkring 26 pct. af BNP i 2010. Konvergenskriteriet er, at gælden ikke må overstige 60 pct. af BNP.

I henhold til konjunkturvurderingen fra august, som Konvergensprogrammet bygger på, skønnes BNP-væksten for 2002 at blive 1,5 pct. Den moderate vækst skal blandt andet ses i sammenhæng med det internationale konjunkturtilbageslag, og der forventedes som følge heraf en mindre stigning i ledigheden i løbet af 2002 fra det historisk meget lave niveau i begyndelsen af året.

De kraftige rentenedsættelser og det ventede internationale opsving forventedes at bidrage til, at den danske BNP-vækst i 2003 stiger til 2,2 pct. (1,8 pct. i seneste konjunkturvurdering). Vækstmulighederne er begrænset af det lave ledighedsniveau, aftalte nedsættelser af arbejdstiden og udsigterne til en moderat vækst i arbejdsstyrken. Frem mod 2006 forudsættes det nuværende positive outputgab at blive lukket, således at BNP og ledighed herefter svarer til det anslåede potentiale.

Betragtes perioden fra 2002 til 2010 under ét, svarer væksten i BNP stort set til væksten i produktionspotentialet, dvs. den underliggende produktivitetsudvikling, væksten i den effektive arbejdsstyrke samt ændringen i den strukturelle ledighed. Både den strukturelle og faktiske ledighed forudsættes at svare til 4,1 pct. af arbejdsstyrken i 2005 og 3,9 pct. af arbejdsstyrken i 2010 (EU-definition).

Stigningen i forbrugerpriserne (HICP, det EU-harmoniserede forbrugerprisindeks) ventes at udgøre ca. 1¾ pct. fra 2003 og frem efter en stigning på 2,4 og 2,3 pct. i henholdsvis 2001 og 2002. Skattestoppet bidrager til at dæmpe inflationen i forhold til et forløb med uændrede reale afgifter.

Samlet kan det konstateres, at Danmark i 2001 med bred margin opfyldte alle fire konvergenskriterier og ventes også i de kommende år at opfylde konvergenskriterierne med en bred margin. Overskuddet på de offentlige finanser på 2,8 pct. af BNP i 2001 var større end konvergenskriteriet på -3,0 pct. af BNP og gældskvoten på 44,7 pct. af BNP ved udgangen af året overholder også konvergenskriteriet. Inflationen – målt ved HICP – og kapitalmarkedsrenten lå også pænt under konvergenskriteriet.

Kommissionens vurdering

Kommissionen vurderer, at dansk økonomi generelt er i god stand, og at de økonomiske udsigter i konvergensprogrammet er plausible og på linje med Kommissionens prognose fra efteråret 2002.

Endvidere konkluderes, at Danmark fortsat forventes at opfylde kravene i stabilitets- og vækstpagten om offentlige finanser tæt på balance eller i overskud, og at en ændring i den forventede økonomiske udvikling ikke vil medføre, at Danmark overskrider kriterierne i stabilitets- og vækstpagten om en saldo tæt på balance eller i overskud. Både Kommissionens egne beregninger og opgørelsen i konvergensprogrammet af den cyklisk korrigerede (strukturelle) offentlige saldo viser således komfortable overskud frem til 2004 (og frem til 2010 i konvergensprogrammet).

Kommissionen anerkender, at skattestoppet er implementeret på alle niveauer (stat, amter og kommuner), og at denne udvikling er på linje med de overordnede retningslinier for den økonomiske politik.

Udviklingen i det offentlige forbrug med en realvækst på 1,3 pct. i 2002 og 0,7 pct. i 2003 (og dermed et gennemsnit på 1 pct. over de to år) er ligeledes i overensstemmelse med de overordnede økonomiske retningslinier. Kommissionen bemærker i den forbindelse, at skattestoppet kan have virket som en udgiftsdisciplinerende mekanisme, men at det kan blive svært at begrænse realvæksten i det offentlige forbrug yderligere inden for de eksisterende rammer.

Det forventede fald i indtægts- og udgiftstrykkene (offentlige indtægter/udgifter i pct. af BNP) på ca. 1 pct. af BNP fra 2002 til 2005 er en anelse mindre end sidste års konvergensprogram. Kommissionen påpeger i den sammenhæng, at i lyset af den høje beskatning af arbejdsindkomst kunne konvergensprogrammet have været mere ambitiøst med hensyn til reduktion af skattebyrden. Den indlagte lettelse af skatten på arbejdsindkomst på $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{2}$ pct. af BNP fra 2004 betegnes således som værende af meget begrænset størrelse.

Kommissionen vurderer på baggrund af holdbarhedsberegningerne, at de offentlige finanser er velforberedt til den forventede stigning i udgifterne som følge af den demografiske udvikling med relativt flere ældre, og af de fortsat vil være i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagten, men at resultaterne er betinget af realiseringen af store offentlige overskud.

Kommissionen påpeger, at den mellemfristede strategi i konvergensprogrammet afhænger af nogle ambitiøse mål for arbejdsstyrke og beskæftigelse. Den forudsatte stigning i erhvervsdeltagelsen indebærer, at det ud over bidragene fra allerede gennemførte reformer vil være nødvendigt med yderligere strukturreformer på arbejdsmarkedet, for at de mellemfristede målsætninger kan opfyldes. Kommissionen undrer sig i den forbindelse over, at der ikke mere detaljeret er taget stilling til hvilke strukturreformer, der skal til for sikre den nødvendige stigning i erhvervsdeltagelsen. Særligt fordi der som en følsomhedsanalyse er vist konsekvenser for holdbarheden af de offentlige finanser i tilfælde af, at målsætningerne for erhvervsdeltagelsen ikke nås.

Konvergensprogram for Storbritannien

Storbritannien vurderer i sit konvergensprogram, at den offentlige budgetsaldo i 2002-2003 vil udvise et underskud på 1,8 pct. af BNP som vil stige til 2,2 pct. i det efterfølgende finansår, hvorefter det gradvist vil forbedres til 1,6 pct. i 2005-2006. Den offentlige gæld ventes at være stort set uændret over perioden, på omkring 39 pct. af BNP.

Tabel 2a. Makroøkonomiske nøgletal for Storbritannien

Offentlige finanser, pct. af BNP	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006
Offentlige løbende indtægter	39,2	38,3	39,3	39,9	40,4
Offentlige løbende udgifter	37,0	37,5	38,4	38,4	38,6
Primær budgetsaldo	1,0	-0,8	-1,2	-0,6	-0,6
Renteudgifter (netto)	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0
Budgetsaldo	-0,2	-1,8	-2,2	-1,7	-1,6
Offentlige gæld	38,2	37,9	38,8	38,9	38,9

Anm: Tallene for offentlige indtægter og udgifter indeholder ikke investeringer og afskrivninger.

Forværringen i de offentlige finanser i forhold til sidste års konvergensprogram skyldes primært afmatningen i verdensøkonomien, som har ramt virksomhedernes indtjening og skatteprovenuet. De planlagte forværringer i den offentlige budgetsaldo over program-perioden skyldes stigende offentlige investeringer, som Storbritannien vil afholde. De offentlige investeringer vil i perioden stige fra 0,9 pct. af BNP i finansåret 2001-2002 til 2,0 pct. af BNP i finansåret 2005-2006. I forhold til sidste års konvergensprogram er de forventede underskud forøget med henholdsvis 0,7 pct. af BNP for 2002-2003 og 0,9 pct. af BNP for 2003-2004, hvilket overvejende skyldes en svagere konjunkturmæssig situation end ventet.

Som også beskrevet i sidste års konvergensprogram er det Storbritanniens mellemfristede målsætning at øge investeringerne, således at den offentlige låntagning kun sker for at finansiere offentlige investeringer, og at den offentlige sektors gæld holdes nogenlunde konstant.

Tabel 2b. Makroøkonomiske nøgletal for Storbritannien

Øvrige nøgletal	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006
BNP-vækst, pct.	1,5	2	2,8	3	2,8
Inflation, pct. (RPIX)	2	2,5	2,3	2,5	2,5
Output gap	-0,3	-1,3	-1,0	-0,3	0,0
Konjunkturrenset budgetsaldo (UK)	-0,2	-1,1	-1,4	-1,3	-1,5

Til grund for udviklingen i de offentlige finanser i perioden har Storbritannien lagt en vækst på 2 pct. i 2002, 2,75 pct. i 2003, og omkring 3 pct. i 2004.

Den britiske centralbanks pengepolitik tilrettelægges ud fra en målsætning om en inflation på 2,5 pct. målt i detailprisindekset RPIX. Denne målsætning ventes at være opfyldt i de kommende år.

Storbritannien har ikke en egentlig målsætning for kursen for det britiske pund, idet pengepolitikken er rette mod et inflationsmål. Storbritannien

forsøger imidlertid at leve op til sin forpligtelse til valutakursstabilitet gennem en stabilitetsorienteret penge- og finanspolitik, som giver grundlag for stabile valutakurser på mellemlang sigt.

For så vidt angår vækstforudsætninger bemærker Kommissionen, at Storbritannien vækstsikket for i år virker optimistisk, men at programmet derudover er baseret på forudsætninger som er i tråd med Kommissionens vurderinger af Storbritanniens vækspotentiale.

Kommissionen konstaterer, at Storbritannien opfylder konvergenskriterierne vedr. inflation og rente med en vis margen. Endvidere konstaterer Kommissionen, at Storbritannien efterlever de finansielle anbefalinger i de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer om at tillade stigende offentlige nettoinvesteringer fra 2001-2002, og bemærker, at Storbritanniens offentlige investeringer i en årrække har været lav i forhold til EU i øvrigt.

Kommissionen konstaterer, at de forudsete budgetunderskud vil udgøre ca. 1,5 pct. af BNP i slutningen af perioden, og at underskuddet på 2,2 pct. af BNP i 2003-2004 er baseret på et optimistisk vækstsikket. Budgetplanerne kan derfor medføre underskud tæt på referenceværdien på 3 pct. af BNP. En afvigelse fra et budget tæt på balance eller i overskud bør ikke bringe de offentlige finansers langsigtede holdbarhed i fare.

Kommissionen vurderer, at Storbritannien med den nuværende politik og forudsætninger er velrustet i forhold til at håndtere de budgetmæssige omkostninger forbundet med den aldrende befolkning, men at Storbritannien bør sigte mod et mellemfristet budgetsaldo, der understøtter dette.

Stabilitetsprogram for Spanien

Spanien vurderer i sit opdaterede stabilitetsprogram, at den offentlige budgetsaldo fastholdes tæt på balance gennem hele programperioden, med et svagt fald i starten af perioden fra -0,1 pct. af BNP i 2001 til -0,2 pct. af BNP i 2002, hvilket er 0,2 pct. mindre end planlagt i stabilitetsprogrammet 2001. I 2003-2004 forventes balance og derefter en svag stigning til 0,1 pct. i 2005 og 0,2 pct. i 2006.

Vækstraten forventes at falde til 2,2 pct. i 2002 fra en vækstrate på 2,7 pct. i 2001, hovedsageligt som følge af en afmatning i det indenlandske forbrug. For 2003 forventes den indenlandske efterspørgsel igen at stige, bl.a. som følge af en indkomstskattereform og vækstraten 2003-2006 forventes at blive 3,0 pct., svarende til nær fuld kapacitetsudnyttelse.

Den finansielle strategi sigter mod at bidrage til makroøkonomisk stabilitet gennem stram styring af de offentlige finanser og understøtte

fortsat vækst gennem den rette sammensætning af de offentlige indtægter og udgifter. Den finanspolitiske konsolidering har bragt budgettet tæt på balance i 2001 og 2002 og man sigter mod at fastholde dette i de kommende år. Bl.a. har man vedtaget en ny lov om budgetmæssig stabilitet med virkning fra 2003, hvorefter alle delsektorer i det generelle budget skal udvise balance eller overskud.

På baggrund af en offentlig budgetsaldo tæt på balance og den forudsatte vækst i BNP ventes den offentlige gæld i forhold til BNP at falde fra 57,1 pct. af BNP i 2001 til 46,9 pct. af BNP i 2006.

Tabel 3.a. Makroøkonomiske nøgletal for Spanien

Offentlige finanser, pct. af BNP	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Offentlige indtægter	39,8	39,8	39,8	39,8	39,8	39,8
Offentlige udgifter (inkl. renter)	39,9	40,1	39,8	39,7	39,7	39,6
Primær budgetsaldo	3,0	2,7	2,8	2,7	2,7	2,7
Budgetsaldo	-0,1	-0,2	0,0	0,0	0,1	0,2
Offentlig gæld	57,1	55,2	53,1	51,0	49,0	46,9

Tabel 3.b. Makroøkonomiske nøgletal for Spanien

Øvrige nøgletal	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Real BNP-vækst, pct.	2,7	2,2	3,0	3,0	3,0	3,0
Beskæftigelsesvækst, pct.	2,4	1,1	1,8	1,8	1,8	1,8
Ledig, pct. af arbejdsstyrken	10,5	11,3	11,0	10,7	10,3	10,0
Inflation, pct.	3,3	3,5	3,1	2,5	2,5	2,5
Output gap (Kommissionens tal baseret på Spaniens stabilitetsprogram, 2002)	1,2	0,3	0,1	0,0	-0,1	-0,2
Konjunkturrenset budgetsaldo (Kommissionens tal baseret på Spaniens stabilitetsprogram, 2002)	-0,6	-0,3	-0,1	0,0	0,1	0,3

Beskæftigelsesvæksten ventes at falde fra 2,4 pct. i 2001 til 1,1 pct. i 2002 på grund af den generelle økonomiske afmatning. I 2003 forventes væksten i beskæftigelsen igen at stige til 1,8 pct., hvilket forventes fastholdt programperioden ud. Ledigheden forventes at stige fra 10,5 pct. i 2001 til 11,3 pct. i 2002, hvilket dog delvist skyldes en ændret statistisk opgørelsesmetode.

Kommissionen vurderer, at det spanske stabilitetsprogram er i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagten.

Kommissionen bemærker desuden, at stabilitetsprogrammet bekræfter den spanske finanspolitiske strategi med stram styring af de offentlige udgifter. Kommissionen understreger dog behovet for en effektiv imple-

mentering af den nye lov om budgetmæssig stabilitet, ikke mindst i lyset af underskuddet i regionerne og overførslen af skatte- og udgiftskompetencer til disse.

Det underliggende budget vurderes af Kommissionen at blive forbedret med 0,5 pct. over programperioden med hovedvægten først i perioden fra et lille underskud i 2002 over balance i 2003-2004 til et lille overskud i 2005-2006. Den mellemfristede målsætning om en offentlig budgetsaldo tæt på balance eller i overskud overholdes således i stabilitetsprogrammet.

Selv om stabilitetsprogrammet med nye antagelser om øget indvandring viser en mindre alvorlig ældrebyrde en tidligere antaget, påpeger Kommissionen, at der stadig er en alvorlig risiko for, at de offentlige finanser ikke er holdbare, som følge af den store forventede stigning i aldersrelaterede udgifter, særligt pensioner.

Kommissionen påpeger desuden, at Spanien har implementeret de planlagte strukturreformer, der også var anbefalet i de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer, herunder indkomstskattereformen. Kommissionen bemærker dog, at stabilitetsprogrammet ikke indeholder en tidsplan for en kulegravning af pensionssystemet, som anbefalet i de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer for 2002 og rådsudtalelsen vedrørende sidste års stabilitetsprogram. Kommissionen peger endvidere på, at der synes behov for yderligere strukturelle reformer i flere sektorer.

Stabilitetsprogram for Belgien

Det belgiske stabilitetsprogram fra november 2002 dækker perioden 2001-2005. Det anføres, at perioden 2004-2007 vil skulle dækkes af en ny regerings stabilitetsprogram efter parlamentsvalg i maj 2003.

Et hovedmål for stabilitetsprogrammet er konsolidering af de offentlige finanser, herunder balance eller overskud på budgettet, samt nedbringelse af den offentlige gæld bl.a. med henblik på imødegåelse af befolkningens aldring og anden sikring af mellem- og langsigtet finanspolitisk holdbarhed. Et andet hovedmål er frigørelse af midler til strukturreformer, herunder administrative reformer, indkomst- og selskabsskattereformer samt omlægning af det sociale sikringssystem.

Belgien forventer en vækst i BNP på 0,7 pct. i 2002, stigende til 2,1 pct. i 2003 og 2,5 pct. i 2004 og 2005. Skønnet for 2002 og 2003 er nedjusteret i forhold til vækstsønnet i det forrige stabilitetsprogram fra 2001 på 1,3 pct. af BNP i 2002 og ca. 3 pct. af BNP i 2003, hvilket først og fremmest tilskrives lavere end forventet vækst i den internationale økonomi og en udskydelse af det forventede internationale økonomiske opsving. Væksten i de kommende år forudses drevet primært af den hjemlige efterspørgsel, der bl.a. ventes stimuleret af effekten af reduceret indkomstskat.

På trods af skuffende vækstrater, venter Belgien en balance på de offentlige finanser ved udgangen af 2002, bl.a. på grundlag af en aftale fra december 2000 mellem statslige, regionale og kommunale myndigheder om at sikre overholdelse af budgetdisciplin og styring af de offentlige udgifter. Også for 2003 er forventningen budgetbalance. Målet for 2004 og 2005 er et overskud på budgetsaldoen på hhv. 0,3 pct. og 0,5 pct. af BNP baseret på en forventning om en stabil primær budgetsaldo og faldende renteudgifter.

Dette overskud muliggør nedbringelse af den meget store offentlige gæld. Belgien venter, at den offentlige gældsrate vil falde fra 108,6 pct. af BNP ved udgangen af 2001 til 93,6 pct. af BNP i 2005. Det anføres, at budgetsaldos følsomhed i forhold til renteudsving er blevet reduceret betydeligt, idet gælden i vid udstrækning er blevet omlagt til langfristede lån, om end de høje gældsrate fortsat udgør en risikofaktor for budgetsaldoen. Belgien vurderer, at den offentlige gæld vil komme under 60 pct.-grænsen i 2012. Ifølge stabilitetsprogrammet vil eventuelle underbudgetterede indtægter som følge af højere end forventet vækst i de kommende år blive allokert til gældsnedbringelse.

Tabel 4.a. Offentlige finanser og gæld, Belgien

Offentlige finanser, pct. af BNP	2001	2002	2003	2004	2005
Offentlige indtægter	49,8	49,5	48,9	48,7	48,4
Offentlige udgifter (inkl. renter)	49,4	49,5	48,9	48,4	48,0
Primær budgetsaldo	7,0	6,1	5,5	5,6	5,6
Renteudgifter (netto)	6,5	6,1	5,6	5,3	5,1
Budgetsaldo	0,4	0,0	0,0	0,3	0,5
Offentlig gæld	108,6	106,1	102,3	97,9	93,6

Tabel 4.b. Makroøkonomiske nøgletal for Belgien

Øvrige nøgletal	2001	2002	2003	2004	2005
BNP-vækst, pct.	0,8	0,7	2,1	2,5	2,5
Beskæftigelsesvækst, pct.	1,2	-0,6	0,8	0,8	0,8
Inflation, pct. (HICP)	2,4	1,5	1,4	1,6	1,6
Ledighed, pct.	6,6	6,9	6,8	6,9	6,9
Output gap, pct. af BNP	0,6	-0,9	-1,0	-0,8	-0,6
Konjunkturrenset budgetsaldo pct. af BNP	0,1	0,5	0,6	0,8	0,8

Kommissionen vurderer, at det belgiske stabilitetsprogram er i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagtens mål om en saldo tæt på balance eller i overskud.

Kommissionen påpeger dog, at der i lyset af den meget høje offentlige gæld bør gøres en stærkere indsats i forhold til budgettet, således at der opnås en mere robust tilpasning heraf på mellemlangt sigt. Den belgiske gældsnedbringelsesstrategi er fortsat et overskud på den primære budgetsaldo i kombination med faldende renteudgifter. Det vækker derfor bekymring, at overskuddet på den primære budgetsaldo, på trods af forventet stigende vækst i perioden 2003-2005, ventes at falde i de kommende år fra 7 pct. af BNP i 2001 til 5,6 pct. af BNP i 2005, resulterende i et langsommere tempo i gældsnedbringelsen end tidligere forventet. Kommissionen finder ligeledes, at perspektivet om statslig overtagelse af offentlige selskabers gæld, herunder det belgiske jernbaneselskabs gæld, giver usikkerhed omkring opfyldelsen af målene for gældsnedbringelse. Kommissionen finder derfor, at den planlagte mellemfristede målsætning for konsolidering af de offentlige finanser og gældsnedbringelse repræsenterer et minimum, hvis der skal ske en hurtig nedbringelse af den meget høje gæld og tages højde for de budgetmæssige konsekvenser af den aldrende befolkning.

For så vidt angår de offentlige finansers holdbarhed, herunder i forhold til pension, sundhed, ældrepleje og sociale overførsler, vurderer Kommissionen, at Belgien med sin strategi om opretholdelse af forholdsvis høje overskud på den primære budgetsaldo vil være i stand til at håndtere befolkningen aldrig. Det påpeges dog, at den meget høje offentlige gæld udgør en risiko for holdbarheden af de offentlige finanser, hvis vækstprognoser og budgetmål ikke nås. Desuden bør gældsnedbringelsen suppleres med tiltag med henblik på forøgelse af beskæftigelsen især blandt den ældste del af arbejdsstyrken, som har en tilbagetrækningsalder, der er blandt de laveste i EU.

Stabilitetsprogram for Irland

Irlands regerings økonomi- og budgetstrategi har det overordnede mål at fastholde økonomisk vækst og fuld beskæftigelse som en basis for at opnå lige muligheder og holdbar velfærd.

I sit opdaterede stabilitetsprogram forventer Irland, at det offentlige budgetoverskud falder fra 1,6 pct. af BNP i 2001 til et underskud på 1,2 pct. i 2005. Det største fald sker fra 2001 til 2002, hvor overskuddet vendes til et underskud. Underskuddet forventes fra og med 2004 at nå op på godt 1 pct. af BNP. Dette fald i den offentlige budgetsaldo skyldes et fald i offentlige indtægter som andel af BNP, mens de offentlige udgifter forventes uændrede som andel af BNP.

Det forventede fald i offentlige indtægter er hovedsageligt en følge af forventede lavere indtægter fra skatter og afgifter, som dels kan henføres til

en forholdsvis lav vækst i indenlandsk efterspørgsel, dels til både allerede gennemførte samt planlagte skattereformer.

Den offentlige gæld forventes at falde som andel af BNP i første del af programmets tidshorisont, fra 36,7 pct. af BNP til 34,0 pct., mens gælden forventes at stige til 34,9 pct. af BNP i 2005.

Tabel 6.a. Makroøkonomiske nøgletal for Irland

Offentlige finanser, pct. af BNP	2001	2002	2003	2004	2005
Offentlige indtægter (inkl. renter)	35,8	35,0	34,4	33,5	32,9
Offentlige udgifter (inkl. renter)	34,2	35,3	35,1	34,7	34,1
Primær budgetsaldo*	3,1	1,2	0,9	0,3	0,4
Rentebetalinger	1,6	1,5	1,6	1,5	1,5
Budgetsaldo	1,6	-0,3	-0,7	-1,2	-1,2
Offentlig gæld	36,7	34,1	34,0	34,5	34,9

Fra en exceptionel høj vækst i BNP på 11 og 10 pct. i henholdsvis 1999 og 2000 faldt væksten i 2001 til 5,7 pct. Dette fald forklares i overvejende grad af den internationale økonomiske udvikling. Irland forventer dog en pæn vækst i forhold til resten af EU frem til 2005. Væksten skønnes i denne periode at blive mellem 3,5 og 5 pct.

Forventningerne om en pæn vækst viser sig endvidere i forventningerne til udviklingen i beskæftigelsen. Således forventes væksten i beskæftigelsen at ligge på mellem 0,6 og 2,6, højst i 2001 og lavest vækst i 2003.

Den forholdsvis høje inflation i begyndelsen af programperioden forklares ved høje oliepriser og regulerede prisstigninger i visse sektorer.

Tabel 6.b. Makroøkonomiske nøgletal for Irland

Øvrige nøgletal	2001	2002	2003	2004	2005
BNP-vækst i pct.	5,7	4,5	3,5	4,1	5,0
Beskæftigelsesvækst i pct.	2,9	1,0	0,6	1,3	1,6
Inflation i pct. (HICP)	4,0	4,7	4,2	3,0	2,1
Output-gab	4,4	2,0	-0,9	-2,9	-3,7
Konjunkturrenset budgetsaldo, pct. af BNP	0,1	-1,0	-0,4	-0,2	0,1
Konjunkturrenset budgetsaldo, pct. af BNP (KOMM.)	0,2	-1,0	-0,6	-0,6	-0,4

Kommissionen vurderer, at stabilitetsprogrammet overordnet set er i overensstemmelse med de overordnede økonomisk-politiske retningslinier, idet Irlands finanspolitik i 2002 dog har været ekspansiv og ikke neutral som anbefalet i retningslinierne.

Kommissionen vurderer, at det underliggende underskud har toppet i 2002, og vil komme tættere på balance i slutningen af programperioden, på trods af forringelsen af den faktiske budgetsaldo. Budgetmålene giver

dog en tilstrækkelig sikkerhedsmargin i forhold til referenceværdien på 3 pct. af BNP.

Kommissionen vurderer, at den lave gæld og landets gradvise opbygning i den nationale pensionsfond giver Irland et relativt godt udgangspunkt i forhold til den budgetmæssige effekt af en aldrende befolkning, som vil slå senere igennem i Irland end i den resterende del af EU.

Kommissionen finder imidlertid, at der i tilfælde af, at de nuværende politikker videreføres, vil være en risiko for budgetmæssig ubalance på længere sigt. Således vurderer Kommissionen, at der kan opstå et finansieringsgab i det omfang, udgifter forårsaget af en aldrende befolkning nærmer sig EU-gennemsnittet samtidigt med, at skatteforholdet holdes uændret.

For at sikre, at de offentlige finanser er holdbare, vurderer Kommissionen, at det er vigtigt at udvikle holdbare finansieringsplaner for sociale velfærdsudgifter og fastholde et budget tæt på balance eller i overskud på langt sigt. Kommissionen vurderer, at Irlands udgiftspolitik ville blive styrket ved udviklingen af normbaserede rammer for de offentlige udgifter på mellemlang sigt som anbefalet i de overordnede økonomisk-politiske retningslinier.

Kommissionen vurderer endvidere, at den forventede faldende inflationsrate bør fastholdes, da prisstabilitet og konkurrenceevne ellers vil være i fare.

3. Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Proceduren vedrørende medlemslandenes stabilitets- og konvergensprogrammer har ikke statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark. Danmark fremlægger sit eget konvergensprogram, der indeholder en vurdering af udviklingen i rente, inflation og de offentlige finanser i Danmark.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Finanspolitik er det enkelte medlemslands eget ansvar inden for rammerne af de overordnede økonomisk-politiske retningslinier, traktatens bestemmelser om finanspolitik samt stabilitets- og vækstpagten. Medlemslandene skal på grund af den gensidige påvirkning mellem landenes økonomier betragte deres økonomiske politikker som et spørgsmål af fælles interesse og samordne dem i ECOFIN. Eurolandene fremlægger stabilitetsprogrammer, og de øvrige lande fremlægger konvergensprogrammer som et led i den multilaterale overvågning og koordination af den økonomiske politik, der gennemføres på fællesskabsplan.

5. Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg har ikke tidligere modtaget notater om dette års opdaterede stabilitetsprogrammer for Spanien, Belgien og Irland samt

konvergensprogrammer for Danmark og Storbritannien. Selve konvergensprogrammet for Danmark er fremsendt til Europaudvalget ultimo november 2002.

Dagsordenspunkt 4: Skattespørgsmål

Energibeskatning

1. Baggrund

Kommissionen fremsatte i 1997 et forslag til Direktiv om omstrukturering af EF-bestemmelserne for beskatning af energiprodukter (KOM(97) 30).

I DER's konklusioner fra Barcelona den 15. og 16. marts 2002 henstilles det til Rådet, at det sideløbende når til enighed om åbning af energimarkederne og om vedtagelse af direktivet om energibeskatning senest i december 2002, idet der tages hensyn til vejgodstransportvirksomhedernes behov. Henstillingen blev bekræftet i Sevilla den 21.-22. juni 2002.

Under det danske formandskab blev alle tekniske problemer løst. Der udestår dog fortsat følgende politiske spørgsmål:

- Muligheder for at fastsætte nationale satser ned til nul,
- Ordninger for diesel til vejtransport, herunder især midlertidige ordninger for Frankrig og Italien
- Minimumssatsen for landbrug, gartneri, dambrug og skovdrift.

Det danske formandskab stillede løbende forslag til løsning af disse spørgsmål, herunder til det ekstraordinære møde i ECOFIN den 11. december 2002. Der kunne imidlertid ikke opnås endelig enighed under det danske formandskab.

Det græske formandskab forventes at genfremsætte det danske formandskabs forslag til løsning af de udestående spørgsmål til mødet i ECOFIN den 18. februar 2003, eventuelt i en lettere justeret form.

2. Formål og indhold

I forhold til ECOFIN den 11. december ventes det med hensyn til spørgsmålet om beskatning af energiprodukter anvendt af landbrug, gartnerier, dambrug og skovbrug foreslået, at landene gives lov til at anvende hele eller delvise undtagelser.

Der henvises generelt til de aktuelle notater vedrørende ECOFIN den 5. november, 3. december og 11. december 2002.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Med hensyn til Europa-Parlamentet udtalelser er der ikke sket nogle ændringer, og der henvises derfor til aktuelt notat vedrørende ECOFIN den 5. november 2002.

4. Gældende dansk ret

Med hensyn til den gældende danske ret er der ikke sket nogle ændringer, og der henvises derfor til aktuelt notat forud for mødet i ECOFIN den 5. november 2002.

5. Høring

Kommissionens forslag om omstrukturering af EF-bestemmelserne for beskatning af energiprodukter blev sendt til høring den 11. juni 2001. Med hensyn til resultatet heraf henvises til aktuelt notat forud for ECOFIN 20. juni 2002. Formandskabets reviderede forslag til energibeskatningsdirektivet har ikke været i høring.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Med hensyn til de lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser er der ikke sket nogle ændringer, og der henvises derfor til aktuelt notat forud for mødet i ECOFIN den 5. november 2002.

Herudover skal det nævnes at direktivforslaget ikke forventes at ville medføre øgede administrative byrder, da direktivets tre nye energityper kul, gas og el ikke bliver omfattet af de fælles regler om administrative ledsagedokumenter og sikkerhedsstillelse med videre.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Med hensyn til de samfundsøkonomiske konsekvenser er der ikke sket nogle ændringer, og der henvises derfor til aktuelt notat forud for mødet i ECOFIN den 5. november 2002.

8. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Med hensyn til nærheds- og proportionalitetsprincippet er der ikke sket nogle ændringer, og der henvises derfor til aktuelt notat forud for mødet i ECOFIN den 5. november 2002.

9. Tidligere forelæggelser i Folketingets Europaudvalg

Energibeskatning har senest været forelagt Europaudvalget til orientering den 17. januar forud for ECOFIN den 21. januar 2003. Sagen blev forelagt Europaudvalget til forhandlingsoplæg den 29. november forud for ECOFIN den 3. december 2002. Grundnotat blev oversendt den 16. april 1997. Supplerende grundnotat blev oversendt den 18. december 2001.

Administrativt samarbejde om moms

Punktet var på dagsordenen for ECOFIN 5. november, 3. december og 11. december 2002 til politisk enighed, men blev på alle møder på opfordring fra et medlemsland udskudt. På ECOFIN den 21. januar 2003 blev sagen om administrativt momssamarbejde af tidsmæssige grunde ikke drøftet.

Da der ikke er sket noget nyt i selve sagen om administrativt momssamarbejde, henvises der til aktuelt notat forud for ECOFIN den 3. december 2002.

Dagsordenspunkt 5: (Evt.)Komitéen for finansielle tjenester

Baggrund og indhold

ECOFIN vedtog på møde den 3. december 2002 en endelige rapport udarbejdet af den Økonomiske og Finansielle Komite (EFC) om finansiell regulering, tilsyn og stabilitet samt rådskonklusioner herom. Som led heri endedes ECOFIN om at omdanne den såkaldte Financial Services Policy Group (FSPG) til en ny komite med et medlemsland som formand og med et nyt navn, Komiteen for finansielle tjenester (FSC - Financial Services Committee).

FSC skal fungere som et overordnet rådgivende organ under medlemslandenes formandskab. FSC får til opgave at give overblik og rådgive Rådet og Kommissionen vedrørende de finansielle markeder. FSC rapporterer om sine resultater til EFC under behørig åbenhed over for Europa-Parlamentet, herunder jævnlige konsultationer mellem FSC's formand og Europa-Parlamentets udvalg om økonomi og valutaspørgsmål (EMAC).

FSC skal udfylde gabet mellem de politiske og tekniske drøftelser i sektor komiteerne (bank, forsikring, og værdipapirmarked (finansielle konglomerater)) og drage tværsektorale strategiske overvejelser uden at blande sig i lovgivningsprocessen. Endvidere kan FSC konsulteres af EFC på ad hoc basis med henblik på give råd om specifikke emner (fx finansiell integration, corporate governance, m.v.), samt i behandling af finansiell stabilitet.

FSC kan, når det er nødvendigt, foretage eksterne høringer og kan i en udvidet sammensætning fungere som forum for drøftelse af finansiell stabilitet.

ECOFIN ventes på mødet den 18. februar 2003 at træffe beslutning om at etablere FSC, i overensstemmelse med rådskonklusionerne og rapporten om finansiell lovgivning, tilsyn og stabilitet fra 3. december 2002. Det ventes at ECOFIN i den forbindelse giver mandat til EFC om at vælge den første formand for FSC, således at denne kan forberede arbejdsprogram og indkalde til det første møde.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

FSC's funktion vil styrke samarbejdet på EU-niveau med henblik på at skabe den nødvendige tilpasning af finansiell EU-lovgivning til udviklingen på de finansielle markeder.

Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget indebærer ingen umiddelbare lovgivningsmæssige konsekvenser.

Såfremt sekretariatet placeres i rådssekretariatet, kan forslaget have statsfinansielle konsekvenser i form af udgifter til finansiering af eventuelle nationale eksperter.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vil ikke have samfundsøkonomiske konsekvenser udover de fordele for de finansielle markeder, der opstår som følge af et stærkere samarbejde mellem medlemslande om at finde løsningsforslag til håndtering af eventuel finansiell ustabilitet.

Tidligere forelæggelser for Europaudvalget

EFC's rapport om finansiell lovgivning, tilsyn og stabilitet har været forelagt for Folketingets Europaudvalg med henblik på forhandlingsoplæg i forbindelse med ECOFIN mødet 12. juli 2002 og ECOFIN mødet 8. oktober 2002.

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering i forbindelse med ECOFIN mødet den 3. december 2002.

Dagsordenspunkt 6: Statistik

a) Øget kvalitet af budgetstatistikker

Baggrund og indhold

Kommissionen har fremsendt en meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om behovet og metoderne for at styrke kvaliteten af statistikkerne for de offentlige budgetter. Meddelelsen skal ses på baggrund af, at Det Europæiske Råd i Barcelona i marts 2002 opfordrede Kommissionen og Rådet til at fremlægge en sammenfattende rapport om statistik for euroområdet til det Europæiske Råds møde i marts 2003.

Kvaliteten af de statistiske data er afgørende for at sikre en hensigtsmæssig gennemførelse af den vedtagne overvågning og koordinering af finanspolitikkerne inden for rammerne af traktaten om stabilitets- og vækstpagten. For at sikre statistik af høj kvalitet og efter fælles retningslinjer defineredes i en protokol til Maastricht-traktaten offentlige underskud med henvisning til det Europæiske Nationalregnskabssystem (ENS), og pålagde Kommissionen at tilvejebringe de nødvendige data for gennemførelse af proceduren om uforholdsmæssigt store budgetunderskud.

Kommissionen har derfor en rolle som statistisk myndighed i denne sammenhæng, men da Kommissionen ikke direkte udarbejder statistik for de enkelte lande, er der ved forordning bestemt en procedure, hvorefter landene to gange om året indberetter det offentlige underskud og gæld samt tilhørende data.

På trods af, at der er gjort store fremskridt i landenes fremstilling og indberetning af budgetstatistikker og i Kommissionens egne bestræbelser på at harmonisere og uddybe regnskabsprincipperne og sikre deres gennemførelse, er det Kommissionens vurdering, at systemet kan forbedres. Erfaringerne har vist svagheder i pålidelighed, gennemsommelighed og rettidighed i de indberettede budgetstatistikker.

Kommissionen mener, at en stærk forpligtelse til et sæt regler for god praksis vil være et værdifuldt bidrag til en højnelse af kvalitet, pålidelighed og gennemsommelighed af budgetdata. Kommissionen foreslår konkret en kodeks for god praksis, og opfordrer Rådet til snarest at give sin tilslutning til en sådan kodeks. Det ventes, at ECOFIN den 18. februar 2003 endosserer en kodeks for god praksis.

Det ventes, at en kodeks for god praksis dækker følgende hovedpunkter:

- Medlemslandenes beregning og indberetning af budgetdata til Kommissionen, herunder arbejdsdelingen mellem på den ene side de nationale statistikinstitutioner (i nogle tilfælde nationalbankerne) om faktiske regnskabsdata og på den anden side de nationale finansministerier

om budgetplaner. En udbygget og mere detaljeret indberetningsform tages i anvendelse fra og med indberetningen marts 2004;

- sikring af kvaliteten af de faktiske regnskabsdata, herunder dokumentation af statistikkerne, løsning af metodespørgsmål og Kommissionens overvågning af, at de indberettede data overholder opgørelsesprincipperne. I 2004 skal landene tilvejebringe en detaljeret dokumentation for metoder og kilder ved fremstilling af faktiske regnskabsdata for det offentlige underskud og gæld;
- Kommissionens offentliggørelse af data og rapportering af hovedresultater til Den Økonomiske og Finansielle Komité (EFC) en måned efter det obligatoriske indberetningstidspunkt;
- Kommissionens rolle som statistikmyndighed i forbindelse med proceduren om uforholdsmæssigt store budgetunderskud udøves af Eurostat på Kommissionens vegne.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er behov for sammenlignelig makroøkonomisk statistik af høj kvalitet af hensyn til overvågning og koordineringen af den økonomiske politik i EU inden for rammerne af traktaten og stabilitets- og vækstpagten. Fastsættelse af fælles retningslinier for udarbejdelsen af disse statistikker bør derfor ske på fællesskabsniveau.

Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

ECOFIN's endossering af en kodeks for god praksis vil ikke umiddelbart stille krav til statistikproduktionen, men efterlevelse af anbefalingerne vil stille krav om flere ressourcer til etableringsomkostninger i Danmarks Statistik i størrelsesordenen ca. 0,5 mill. kr. Eventuelle merudgifter som følge af initiativet vil blive afholdt inden for Økonomi- og Erhvervsministeriets ramme.

Endossering af en kodeks for god praksis ventes heller ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

b) 5. fremskridtsrapport om informationskrav i ØMU

Baggrund og indhold

ECOFIN godkendte den 18. januar 1999 en rapport om informationsbehovet i ØMU'ens tredje fase, som en arbejdsgruppe under Den Økonomiske og Finansielle Komité (EFC) havde udarbejdet. Rapporten indeholdt en række anbefalinger til udformning af statistikker, der er værdifulde for et velfungerende indre marked og ØMU.

EFC fremlagde den anden fremskridtsrapport til mødet i ECOFIN den 5. juni 2000 om gennemførelsen af disse anbefalinger. På baggrund af rapportens vurdering besluttede ECOFIN at anmode medlemslandene om en status for deres fremskridt og planer på hvert af de statistikområder, som var nævnt i fremskridtsrapporten. Fra dansk side er der fremsendt en handlingsplan, der redegør for, hvorledes man konkret vil imødekomme anbefalingerne for så vidt angår Danmark.

I forlængelse heraf blev der udarbejdet en handlingsplan, som afdækker de mest påtrængende behov for fremskridt i de enkelte landes statistikker. Handlingsplanen godkendtes af ECOFIN den 29. september 2000.

Handlingsplanen viste, at ingen af EU-landene fuldt ud levede op til anbefalingerne i udkastet til handlingsplanen. Der var primært behov for forbedringer i form af, at nogle af de eksisterende statistikker udarbejdedes hurtigere end hidtil. For Danmark drejede det sig om kvartalsvise nationalregnskabstal, arbejdsmarkedsdata og hovedtal for udenrigshandelsstatistikken. Endvidere var der en række statistikker, som ikke udarbejdedes af alle lande, eller hvor der var behov for fælles retningslinjer.

EFC fremlægger nu den femte fremskridtsrapport til mødet i ECOFIN den 18. februar 2003. Rapporten ventes at fokusere på gennemførelsen af den godkendte handlingsplan fra september 2000 og på behovet for yderligere forbedringer. Der er tale om forbedringer, som er omfattet af EFC's oprindelige rapport, endosseret af ECOFIN i 1999.

For så vidt angår behov for yderligere forbedringer, ventes nævnt behovet for en fornyet afvejning af prioriteringer i ØMU-statistikken og for samtidig at fremme en række nye fælles initiativer: opstillingen af europæiske indikatorer for den økonomiske udvikling; hurtig tilpasning af landenes indsamling af betalingsbalanceoplysninger i lyset af vedtaget forordning om betalinger mellem landene i euro samt statistik om serviceerhvervene.

For så vidt angår handlingsplanen fra september 2000 er en del af dennes punkter nu opfyldt, og det ventes, at den femte fremskridtsrapport vil notere fremskridt på de fleste områder. Fremskridtsrapporten ventes at nævne en række lande, som må gøre en større indsats for at leve op til

handlingsplanens målsætninger. Danmark ventes ikke at blive nævnt blandt disse lande.

Det forventes, at ECOFIN på baggrund af den femte fremskridtsrapport vil vedtage rådskonklusioner, der

- støtter op om den femte fremskridtsrapport og dennes offentliggørelse;
- konstaterer at en række lande har behov for at øge indsatsen for at leve op til kravene;
- konstaterer behovet for at genoverveje prioritering i lyset af kravene om overordnede EU/euro-indikatorer, ny betalingsbalancestatistik og statistik for tjenesteehvervene;
- lægger op til en ny rapport i 2004, som også inkluderer de nye medlemslande.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

De statistiske data skal sikre en hensigtsmæssig gennemførelse af den vedtagne overvågning og koordinering af finanspolitikkerne inden for rammerne af traktaten og stabilitets- og vækstpagten, der er derfor et behov for ensartede retningslinjer for udbygning af disse.

Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

De landespecifikke krav i den godkendte handlingsplan fra 29. september 2000 kan for så vidt angår Danmark efterkommes inden for de givne danske budgetrammer. En fuld efterlevelse af anbefalingerne fra den femte fremskridtsrapport vil stille større ressourcekrav i Danmarks Statistik. Eventuelle merudgifter forbundet hermed vil blive afholdt inden for Økonomi- og Erhvervsministeriets ramme. Der er ikke på nuværende tidspunkt grundlag for nærmere at vurdere omfanget af meromkostninger for Danmark, da det ikke er fastlagt, under hvilken form og med hvilke præcise krav den fremtidige statistik i givet fald skal implementeres, og herunder om opfyldelse af kravene bliver bindende for Danmark.

Den femte fremskridtsrapport og rådskonklusioner herom ventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg har fået forelagt de tidligere handlingsplaner til orientering forud for ECOFIN-møderne den 18. januar 1999, 12. juli 1999, 5. juni 2000, 29. september 2000, 19. januar 2001 og 6. november 2001.

Dagsordenspunkt 7: Nationalregnskabsforordningen

1. Baggrund og indhold

Kommissionens forslag til forordning, KOM(2002)234, med hensyn til frister for indberetning af de vigtigste nationalregnskabsaggregater, med hensyn til undtagelser vedrørende indberetning af de vigtigste nationalregnskabsaggregater og med hensyn til indberetning af beskæftigelsesdata vedrørende udførte arbejdstimer blev fremsendt til Rådet og Europa-Parlamentet d. 15. maj 2002.

Forslagets retsgrundlag er traktatens artikel 285. Det behandles i henhold til proceduren om fælles beslutningstagen (co-decision), artikel 251.

Europa-Parlamentet har d. 24. september 2002 godkendt Kommissionens forslag uden at fremsætte ændringsforslag.

Forslaget har ikke tidligere været behandlet i Rådet. Forslaget blev behandlet i Rådets arbejdsgruppe d. 10. oktober 2002 og efterfølgende ved skriftlig procedure d. 30. oktober 2002. Det foreliggende forslag til Rådets fælles holdning ventes vedtaget som A-pkt. på et kommende rådsmøde.

I den Monetære Komité's rapport om statistikkraft i ØMU, der blev godkendt af ECOFIN i januar 1999, understregedes bl.a. behovet for hurtigere indberetninger af medlemsstaternes kvartalsvise nationalregnskaber med henblik på at forbedre mulighederne for en mere aktuel konjunktur- overvågning, ikke mindst for euroområdet.

Forordningens formål er at forbedre mulighederne for overvågning af konjunkturudviklingen gennem en opstramning af de indberetningskrav, der gælder i henhold til forordningen om det Europæiske Nationalregnskabsystem, ENS 95 (Rådets forordning (EF) nr. 2223/96 af 25. juni 1996).

Forslaget indebærer en opstramning af indberetningerne i henhold til ENS 95 på 3 punkter:

1. Fristen for indberetning af nationalregnskabet hovedtal fremrykkes fra senest 120 dage til senest 70 dage efter kvartalets/årets udløb. Det drejer sig om oplysninger som for eksempel bruttonationalprodukt (BNP), offentligt forbrug, privat forbrug, investeringer, eksport, import og beskæftigelse.
2. Alle de landespecifikke undtagelser vedr. nationalregnskabet hovedtal fjernes.
3. Ovennævnte hovedtal udbygges til også at omfatte "præsterede arbejdstimer", dvs. antallet af timer, som folk arbejder.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet. For det første er det overladt til medlemslandene at gennemføre forslaget på den mest hensigtsmæssige måde ud fra nationale statistiske forhold, og for det andet er fællesskabsforslaget nødvendigt for at tilgodesætte statistikbehovene i ØMU.

3. Gældende dansk lovgivning

Lov om Danmarks Statistik, jf. lovbekendtgørelse nr. 599 af 22. juni 2000, som ikke berøres af det foreliggende forslag.

4. Høring

De vigtigste danske brugere af statistikken er løbende blevet orienteret i det Rådgivende Udvalg for Økonomisk Statistik, hvori indgår repræsentanter for de væsentligste brugere af den økonomiske statistik, dvs. centraladministrationen, Nationalbanken samt en række interesseorganisationer.

5. Administrative, lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Kravene om hhv. hurtigere indberetning samt indberetning af præsterede arbejdstimer er allerede indarbejdet i det danske nationalregnskab. Danmark har hidtil haft en undtagelse vedr. den tekniske beregning af beskæftigelsen. Undtagelsen bortfalder og den nye beregningsform er i øjeblikket under indarbejdelse. Denne ændring får ingen væsentlig betydning for de statistiske resultater.

Forslaget kræver ikke lovændring.

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser. Omkostningerne for Danmarks Statistik udgør samlet ca. 1,9 mio. kr., som afholdes inden for Danmarks Statistiks økonomiske ramme.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Der skønnes ikke at være samfundsøkonomiske konsekvenser af forslaget.

7. Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat er tilsendt Folketingets Europaudvalg d. 16. august 2002.

